د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف
حافظ مولوي محمد مجاهد
مدرس وركن دار الافتاء جامعه اشرفيه

Ketabton.com

ناشر
جامعه اسلاميه اشرفيه
كندهار ـ افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

❀ د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سینګار شرعي حدود

❀ مؤلف : مولوي محمد مجاهد

❀ خپرونکی : جامعه اسلامیه اشرفیه/ کندهار

❀ کمپوز او ډیزاین : علامه رشاد خپرندویه ټولنه

❀ کمپوزر : م. روهیال

❀ چاپ کال : ۱۳۸۹ش – ۲۰۱۰ع

❀ چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه

❀ کچه : ۲۱×۱۳/۵۰ سانتي متره

❀ د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه

❀ اړیکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵۶۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱	دمؤلف عرض	۱
۲	**لومړی فصل** په دنيا کي دجنتي ښځو صفات	۵
۳	دښو ښځو علامې	۵
۴	دښځو دځلورو کارو کولو انعام	۵
۵	ديوې ښځي دوجي ټوله دنيا روښانه او خوشبويه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۷	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۶
۸	دحورو يواځي دلاس دښائست والي اندازه	۶
۹	ددنيا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۷
۱۰	ددنيا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰) اويا زرگونه افضلي دي	۷
۱۱	دنيکي ښځي عمل داويا و صديقينو برابردئ	۷
۱۲	ددوزخ دتکليفو بيان	۸
۱۳	ددوزخ غټ والی	۸
۱۴	ددوزخ ژوروالی	۸
۱۵	ترټولو دکم عذاب اندازه	۸
۱۶	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۹
۱۷	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۹
۱۸	په دنيا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۹
۱۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمیره
۱۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېداى	۲۰
۱۱	ملعوني(لعنت پر سوي): ځي څوک دي ؟	۲۱
۱۱	ددنيا دښځو په جنت کي دکم والي وجه	۲۲
۱۲	دښځو څخه دقيامت په ورځ لومړی څه سوال کيږي؟	۲۳
۱۲	دجهالت په زمانه کي دښځي اهميت او مقام	۲۴
۱۶	ديهودو په دين کي دښځي مقام او مرتبه	۲۵
۱۸	په مسيحي دين کي دښځي مقام او مرتبه	۲۶
۱۹	په اسلام کي دښځو صحيح مقام او مرتبه	۲۷
۱۹	تمهيد	۲۸
۲۰	په اسلام کي دښځي حيثيت	۲۹
۲۹	داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي	۳۰
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۱	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۲
۳۲	فرض	۳۳
۳۲	واجب	۳۴
۳۲	سنت	۳۵
۳۳	سنت مؤکده	۳۶
۳۳	سنت غير مؤکده	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مکروه تحریمي	۳۴
۴۱	مکروه تنزیهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارینه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مکروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باریک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړۍ اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پایجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۶۱	د مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۷۵
۶۲	د عام مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۷۶
۶۲	د پنجابي لباس حکم	۷۷
۶۳	د انارکلي لباس حکم	۷۸
۶۳	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۷۹
۶۳	د ساوریا لباس د اغوستلو حکم	۸۰
۶۴	د بنگله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۸۱
۶۴	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۸۲
۶۵	د گیر پرتوگ د لباس د اغوستلو حکم	۸۳
۶۵	د افغاني لباس حکم	۸۴
۶۶	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۸۵
۶۷	د زنانه جانکټ (انگیا) د اغوستلو حکم:	۸۶
۶۷	د سینه بند د استعمالولو حکم	۸۷
۶۸	د ښځو لپاره د رخچیني د استعمال حکم	۸۸
۶۸	پر لباس باندي د تصویر (عکس) حکم	۸۹
۶۸	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو د عکسونو حکم	۹۰
۷۰	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۹۱
۷۱	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شیانو عکسونه	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نیت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامین	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارینه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول	۸۳
۱۲۱	په یوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دریم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سینگار په اړه د زینت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زینت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زینت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزین فرق	۸۶
۱۳۰	زینت او سینگار د شریعت له نظره	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمېره
۸۸	د سينګار کولو شرطونه	۱۳۱
۹۷	**څلورم فصل**	۱۳۲
۹۷	د ښځو د ورېښتانو په اړه	۱۳۳
۹۷	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۱۳۴
۹۹	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول يا لنډول جائز دي؟	۱۳۵
۹۹	د ښځي لپاره.د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۱۳۶
۱۰۰	د ښځي لپاره د ناجوړۍ يا بل عذر د وجي د سر وېښتان خريل يا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۳۷
۱۰۰	د فېشن او زينت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډيزاينونه جوړ کي؟	۱۳۸
۱۰۱	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي يو ځای کول جائز دي؟	۱۳۹
۱۰۲	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟	۱۴۰
۱۰۲	پيدائشي وېښتان خريل يا پرې کول ضروري دي؟	۱۴۱
۱۰۳	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د اينښودلو حکم	۱۴۲
۱۰۵	يادونه	۱۴۳
۱۰۵	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۴۴
۱۰۶	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟	۱۴۵
۱۰۶	پاملرنه	۱۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامين	صفحه
۱۴۷	د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځي لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د ميک اپ (د سرخي او سفېدې کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځي لپاره د لب شيرين کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځي لپاره د بانوګانو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) بانوګانو اېښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۱۱۶	د غاښو باریک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم	۱۶۲
۱۱۸	یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاس‌ول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس‌ول چي سره یا سپین زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس‌ول چي لاسبند یې د اوسپني یا پیتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د ښځي لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمي یې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۷۳	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۲۴
۱۷۴	د ښځو لپاره د لویو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۲۵
۱۷۵	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۲۶
۱۷۶	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان اېښودل جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۷	د ښځو لپاره د جګي کوړۍ، لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۲۸
۱۷۹	د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول جائز دي؟	۱۲۸

د تعلیم الاسلام ویب پاڼي له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الکریم.

امابعد!.

درنو لوستونکو! څرګنده خبره ده چي الله جل جلاله دبشریت دتل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دین هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زیاته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موټو وهلې وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مینه لرونکو وړانګو بشریت ددې ناورین څخه وژغورئ او ډیوې سیده لاري په ښودولو سره یې ددنیا او اخرت نیکمرغۍ ورپه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنیا مدنیت او پرمختیا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړه ړسي خو بیا هم ښېرازي ، نیمکرغي او خلاصون هم په همدې دین کي نغښتی دئ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دئ چي ددین څخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزي پیدا کیږي ، بیا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوینه ده چي تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلی او خلګ یې ترې ګټمن کړی دئ چي بوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر ټبر کي دهغه ټبر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی لیکني دي چي زیاتي ګټې یې په لاس راوړی دي ، دا کار ځکه ګټمن دئ چي الله جل جلاله په تېره زمانه کي هم انبیاء علیهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل ځکه الله جل جلاله فرمایي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ (١)

ژباړه: موږ هیڅ رسول نه دئ لېږلی مګر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دئ.

حاصل داچي دا دالله جل جلاله لوی فضل دئ چي په هر ټبر کي دهغه ټبر په ژبه

١: سورة ابراهیم الایة ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کې داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چې په معاصر وخت کې پر یوه ډېره اړینه موضوع باندي چې دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنوموړې رسالې مطالعه په اوس وخت کې عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چې ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور څخه وباسي نوموړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګې غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چې دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچې اشرفیه مدرسه نوموړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندي کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګې اراکین	
نوم	**دنده**
مولوي محمدرسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمی او يخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښايسته کوي، ځکه اسلام داسي يو کامل دين دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زينت لپاره يې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زينت د عادي کارو څخه يو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زينت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، ليکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري ليکن په حقيقت کي پر سيرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زينت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لويي)، او د اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا يمالول په چا کي پيدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بيا د تواضع (عاجزی) تربيه هم اخيستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښي پيدا کېدای سي. که څوک پر لباس او زينت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبيعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبيعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د يو خاص ډول د لباس يا زينت يا يو خاص هيئت يا د يو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، بلکي د لباس او زينت لپاره يې مضبوط اصول او اساسي قواعد ايښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها پيدا کړه نو دواړو ته يې د جنت لباس ورکړ. بيا چي کله شيطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخيستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَطَفِقَا يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دريم څوک نه وو، ليکن بيا هم د فطري شرم او حياء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شريعت مطهره د خپلو اصولو او قوانينو مطابق نارينه او ښځينه ته د ښه ښايسته لباس د اغوستلو او د ښه زينت او سينګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه يې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو يا زينت کولو باندي اخته وي چي شريعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارينه وي او که ښځينه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستی لاندي وي) صحيح تربيه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زينت او سينګار کولو يې امر کړي چي شريعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: د قيامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[1].

او الله تعالی فرمايي:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا (التحريم: ٦)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آيت څخه دا معلومه سوه، چي خالص څوک يوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پيدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکر يې کړی نه وي.[1]

ليکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور يا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارينه يا ښځينه اغوندي يا ښځينه کوم زينت او سينګار اختياروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پيسو باندي هغه لباسونه او د زينت او سينګار هغه اسباب چي په شريعت مقدسه کي جائز نه وي رانيسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شريک دئ، ځکه ده يو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بيا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښي او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل يا سينګار کول که څه هم په شريعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ويري جائز نه دي.

او دا ډول زينت او سينګار کول، د بدن صفايي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شريعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

[1] قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ٤٩٢٠ ، ج ٩ ص : ٤٥٦ ، ط : المكتبة الشاملة

[1]: ذاتی عمل نجات کی لئی کافی نهین اصلاحی خطبات ج : ۴ ص : ٢٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

لا يدخل الجنة من كان فى قلبه مثقال ذرة من كبر، قالوا يا رسول الله ﷺ! ان احدنا يحب ان يكون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جميل يحب الجمال، الكبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کريم ﷺ وفرمايل: چي د چا په زړه کي که د اوړن د دانې په اندازه کبر (لويي) وي هغه جنت ته نه سي داخليدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: يا رسول الله که زموږ څخه يو څوک دا خبره خوښه کړي چي د هغه لباس ښه وي، چوټه (يا چمپل) يې ښه (اعلی درجه) وي (نو آيا دغه هم په کبر [لويي] کي داخل دئ؟)

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل، چي: الله جميل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقيروي يعني د خلکو توهين او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوستل يا هغه زينت کول چي په شريعت کي جواز نه لري يا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الايمان).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دنيا کي د جنتي ښځو صفات

د ښو ښځو علامې :

د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل : ايا تاسو ته ديو شي خبر نه کم در د جنتي نارينه وو په باره کي نو هغه بيان يې وفرمايه .... او تاسو ته د جنتي ښځو په باره کي خبر نه درکړم ، جنت ته تلونکي ښځې دادي :

۱ : چي د خاوند سره ښه محبت کونکي وي .

۲ : او ډير اولادونه زيږونکي وي او ښه تربيت کونکي وي.

۳ : کله چي خاوند د هغې څخه ناراضه وي يا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس د خاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته ووايي چي زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چي ته زما څخه راضي نه سي .[۱]

د ښځو د څلورو کارو کولو انعام

نبي کريم ﷺ فرمايي :

کومه ښځه چي پنځه وخته لمونځ کوي ، د روژې د مياشتي روژه نيسي او د خپلي پاک دامنۍ حفاظت کوي او د خپل خاوند فرمانبرداري کوي، هغه ته به (د قيامت په ورځ) وويل سي چي د جنت په کومه دروازه چي غواړي داخله سه.(۲)

ديوې ښځي دوجي ټوله دنيا روښانه او خوشبويه کېدل

د حضرت سعيد بن عامر رضي الله عنه فرمان دئ چي ما د نبي کريم ﷺ څخه اوريدلي دي

---

[۱] : الاأخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

[۲] : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه (دنياته) راسي نو د ټولي دنيا مځکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر روښنايي به ولاړه سي.(١)

د جنتي ښځي تاج

حضرت انس ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او مځکي په مابين کي چي کوم مسافه ده ټوله به په خوشبويي سره معطره سي او د دوئ په مابين کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنيا او په دنيا کي چي کوم شيان دي تر هغه قيمتي وي .(٢)

د ښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

د نبي کريم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره اوښه د کولو شی څه شی دئ ؟نبي کريم ﷺ په جواب کي وفرمايل : چي د ښځو بهتره اوښه کار دادئ چي نه (نامحرم) نارينه دوئ ووينې او نه دوئ (نامحرم) نارينه ووينې .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمايي : چي د غه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (اود کور څخه بې ضرورته نه وزي) .(٣)

د حورو يوائحي د لاس د ښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله عليه) فرمايي :
که چيري يوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه دوجي به ټوله مځکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر دنياوالو ته روښنايي

---

[1] : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٢٢

[2] : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خير من الدنيا وما فيها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ اى شئ خير للنساء .... لايرين الرجال ولايرونهن ...... لايمكن الابالاحتجاب بالبيوت . احكام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . بيا يې دا وفرمايل چې دايي دلاس ښائست دئ نو دهغې دمخ ښائست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به دياقوت ، ملغرو او زبرجدو وي . (١)

ددنيا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله عليه) فرمايي :

چي ددنيا ښځي کله جنت ته داخليږي نو دوئ ته په دنيا کي دنيک عملونو په وجي پر حورو باندي فضيلت ورکول کيږي (يعني ځومره ډير نيک اعمال چي يې کړي وي په هغه اندازه به يې حسن او درجې زياتي وي)(٢)

ددنيا ښځه ترحوري (٧٠٠٠٠) اويا زرګونه افضلي دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله عليه) فرمايي :چي داخبره دجناب نبي کريمﷺ څخه مرفوعا روايت سوي ده چي ده مبارک ارشاد فرمايه :

دنياوي ښځي دحور عين څخه ٧٠٠٠٠ زرګونه افضلي دي (يعني ځومره ښائست چي دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ٧٠٠٠٠ اويا زره چنده زيات وي)(٣)

دنيکي ښځي عمل داوياو صديقينو برابر دئ

دحضرت ابن عمرﷺ څخه روايت دئ چي نبي کريمﷺ وفرمايل : چي دمؤمني (صالحي) ښځي عمل داوياو صديقينو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حديث شريف کي دنيکي ښځي ځومره لويه درجه او مرتبه بيان سوې ده دبدي ښځي ګناه ځومره ډېري ګناوي بلل

---

[1] : وعن ابن عباسﷺ قال ... لوان يدا من الحور من السماء بياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٥٣٥

[2] : تذكرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

[3] : ان الادميات افضل من الحور بسبعين الف ضعف تذكرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکليفو بيان

نبي کريم ﷺ فرمايلي دي :
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو تر داسي حده چي د ده رنګ سور سو او بيا زر کاله نور بل کړل سو تر داسي حده چي سپين سو بيا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو تر داسي حده چي تور سو.(۲)
اوس ستاسو دغه اور چي تاسو يې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمۍ او حرارت کي اويا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اويا (۷۰) درجې تر دغه زيات ګرم دئ.(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کريم ﷺ فرمايي :چي دوزخ راوړل کيږي په داسي حال کي چي دده به اويا زره قيضې وي او هره قيضه به اويا زره ملائکو نيولې وي او تر دغو قيضو به يې راکشوي .(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول الله ﷺ فرمايي : که ډېره درنه ډبره د دوزخ دغاړي و دوزخ ته وغورځول سي او تر اويا کلونو پوري مسلسله ولاړه سي نو پس د اويا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ وبيخ ته ورسيږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به دهغه چاوي چي دهغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي ليکن د دغه څخه به دده

---

[۱] : عن ابن عمر ﷺ عن النبي ﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة كمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر . كشف الاستار ج : ٢ ص : ١٥٧.

[۲] :عن ابي هريرة ﷺ عن النبي ﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتى احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشكوة ج : ٢ ص : ٥٠٣ .

[۳] : عن ابي هريرة ﷺ ان رسول الله ﷺ قال ناركم جزء من سبعين ...مشكوة ج : ٢ ص : ٥٠٣ .

٤ :وعن ابن مسعود ﷺ قال رسول الله ﷺ يوتى جهنم يومئذ لها... الف ... يجرونها... مشكوة ج : ٢ ص : ٥٠٢

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماغزه د ګډوې په ډول ایشیږي ، او دده به دا خیال وي چي په ټولو کي زما عذاب ډېر زیات دئ .(۱)

د دوزخ د مارانو د غټ والي اندازه

نبي کریم ﷺ فرمایي : چي په دوزخ کي داسي غټ غټ ماران دي لکه اوښان که یو وار سړی وخوري نو تر څلویښتو کلونو پوري به یې زهر په بدن کي څپې وهي او لړمان یې داسي لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سړی وخوري نو تر څلویښتو کلونو به زهر دده په بدن کي څپې وهي.(۲)

د جنت ښه والی او د دوزخ بد والی

یو واري نبي کریم ﷺ لمونځ وکړئ و منبر ته یې تشریف راوړئ او وې فرمایل : چي ما نن د جنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعینه ولیدله نه تر ننه پوري ما تر جنت زیات یو ښه شی لیدلي دئ او نه مي تر دوزخ زیات یو شی د تکلیف لیدلي دئ.(۳)

په دنیا کي
د دوزخي ښځو صفات او نښاني

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمایي :

هره سترګه زنا کونکې ده ، ښځه چي کله عطر (خوشبویي) ووهي نو پس (دباندي ووځي) د (نارینوو) د مجلس سره تېره سي ، هغه داسي یعني

---

[1] :عن النعمان بن بشیر قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوهم عذابا.مشکوة ج:۲ص: ۵۰۲ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خیر قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حیات کامثال البخت تلسع ... اربعین فریقا . مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰٤ .

[3] : عن انس ان رسول الله ﷺ لنا یوما الصلوة.... في الخیروالشر مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۵ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانیة ده.(۱)

تشریح : نبي کریمﷺ دهغه ښځې چې عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارینوو دمجلس یا دنارینوو سره تیریږي نو ددغي ښځې مشابهت نبي کریمﷺ دزانیې او فاسقي ښځې سره وکړئ .

درې کسان جنت ته نه سي داخلېدای

حضرت عمارؓ روایت کوي چې نبي کریمﷺ وفرمایل :

درې کسان دهمیشه لپاره جنت ته نسي داخلېدای :

اول : دیوث (دوس) دوهم : والرجلة من النسآء (هغه ښځه چې دنارینوو سره مشابهت کوي) دریم مدمن الخمر (شراب چیښونکی) اصحابانو مبارکو ورته وفرمایل : یارسول الله ! مدمن الخمر خو پېژنو دیوث څه شی دئ ؟ نبي کریمﷺ وفرمایل : دیوث هغه څوک دئ چې پردئ دده کورته داخل سي دی یې پروا نه کوي . صحابي مبارک، فرمایي : موږ ورته وویل چې الرجلة من النساء څه شی دئ؟ رسول اللهﷺ وفرمایل : دا هغه ښځه ده چې دنارینوو سره مشابهت کوي (۲)

تشریح : دنارینوو لپاره دښځو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کې مشابهت کول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارینوو سره په لباس حرکات او په بعضو صفاتو کې مشابهت کول جائز نه دي .

او دا ډول په یو بل حدیث شریف کې نبي کریمﷺ فرمایلي دي چې دا اللهﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چې هغه دنارینو سره مشابهت کوي . (۳)

---

[1]:عن ابي موسیؓ عن النبيﷺ قال کل عین زانیة ، والمراة اذا استعطرت .... یعني زانیة . الترغیب والترهیب ج : ۳ص :۸٤

[2] : عن عمار بن یاسر عن رسول اللهﷺ قال ثلاثة لایدخلون الجنة ابدا : الدیوث... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغیب والترهیب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3] : عن ابن عباسؓ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهین من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغیب والترهیب ج : ۳ ص : ۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملعوني (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟

دعبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روایت دئ ، دی مبارک فرمايي چي ما دنبي کريم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وويل چي زما د امت په اخرکي به نارينه وي چي دوي به (دعزت) پر ځينانو باندي سپريږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلګ چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلګ انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (یعني داسي باريک يا لنډ يا تنګ لباس به يې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (یعني دغو ښځو به خپل وېښتيان دخپل سره پر يوه حصه باندي يو ځای راټول کړي وي داسي به معلوميږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځي ملعوني دي (یعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

ددنيا دښځو
په جنت کي دکموالي وجه

دحضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :

اې دښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (وایاست) ځکه ما تاسو (یعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر وليدئ ، يوي ښځي چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض يې وکړئ چي يا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځي) په دوزخ کي ډيري يو ؟ نبي کريم ﷺ وفرمايل : تاسو لعنت (ښراوي ډيري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (یعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بيا هم چي يوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وايي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمررضي الله عنهما قال سمعت رسول الله ﷺ يقول : يكون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹٤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې يم ما شی نه دئ ليدلي)(۱)

د ښځو څخه د قيامت په ورځ لومړی څه سوال کيږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کريم ﷺ فرمان نقل کوي چې د قيامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکې د لمانځه پوښتنه کيږي (چې ايا لمونځ يې په پابندۍ سره په خپل وخت کې کاوه او که يې نه کاوه) بيا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چې د هغه سره يې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کې د ښځې اهميت او مقام :

د قرآن کريم د آياتو څخه دا معلوميږي چې د اسلام د راتګ تر مخه ښځې ډيرې مظلومې او په تکليفو کې وې او قرآن کريم په دې صراحت کړې دئ چې دوی د ښځو څخه نفرت کوئ :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ (۳)

ژباړه :ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چې بد ګڼي(دوی د خپلو ځانو لپاره) يعني دوي الله تعالی ته د لوڼو عقيده لري . په بل آيت کې فرمايي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼې الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چې دوي (کفار) خوښ وي .

يعني د غه خلک ملائکې د الله تعالي لوڼې بولي او دوي خپله لوڼې نه خوښوي

---

[1] : يا معشر النسآء تصدقن واكثرن الاستغفار .... وتكفرن العشير . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة يوم القيامة عن صلاتها ثم عن بعلها كيف عملت اليه . كنزالعمال ج : ۴ ص : ۶۶

[3] : سورة النحل الاية ۶۲

[4] : سورة النحل الاية ۵۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي زا من خوښوي . (۱)

تفسير قرطبي ليکلي دي چي دا آيات د بنو خزاعه او بنو کنانة قبيلو په باره کي نازل سوي دي د هغو عقيده داده چي ملائکي دالله تعالى لوڼي دي او هغو به ويل چي لوڼي دالله ﷻ سره يو ځاى کړي (العياذ بالله)

په بل ځاى کي الله ﷻ فرمايي :

وَجَعَلُواْ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا (۲)

ژباړه : دوى (کفار) ملائکي چي د رحمن بندګاني دي ښځي بللي .

نو الله تعالى د دوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمايه چي پر دغه خبره باندي دليل دي چي د جهالت په زمانه کي د ښځو مرتبه ډيره کمه وه او په مظلوميت او تکاليفو به يې ژوند تېروئ او هرډول لوى والى او فضيلت د نارينوو لپاره وو ، د ښځو لپاره هيڅ حصه نه وه حتى تر دې پوري چي ښه شيان نارينوو په خپله اخيستل او بې کاره شيان يې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالى په دغه باره کي فرمايي :

وَقَالُواْ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)

ترجمه : او دوي وايي چي د هغو (چارپايانو) په نس کي چي څه دي هغه خالص زموږ د نارينوو لپاره دي ، او ګچيري (پيدا کيدونکي حيوانان . چارپايان) مړه وي نو په هغو کي شريک يو ، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته د دي تقرير بېشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ .

د حضرت ابن عباس ﷺ څخه روايت دئ چي د نارينوو لپاره خالص شيدې وي چي هغه دوي د خپلو ښځو لپاره يې حرام بللي وي ، او د دوي نارينوو څيښلي

---

[1] : تفسير ابن كثير ج : ۲ ص : ٥٩٤ .

[2] : سورة الزخرف الاية ۱۹

[3] : الانعام الاية ۱۳۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغه ډول چي کله به یوي بوزړ نر سېرلی زېږولی وو نو هغه به یې د نارینوو لپاره وو ، او کچیري ښځه سیرلی زیږولي وای نو نه یې ذبحه کول او نه یې دا غسي پرېښودل ، بیا الله تعالی مسلمانان د دغسي کولو څخه منع کړل . (۱)
ذکر سوی آیات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلګ چي د خپل جهالت او ګمراهی دوجي د چارپایانو څخه پیدا سوي نر بچیان د نارینوو لپاره بلل او د ښځو لپاره یې حرام بلل او د چارپایانو څخه مردار (مړه) پیدا سوي بچیان د نارینه او د ښځو مشترک بللي .
ابوجعفر طبري د دغه آیات په تفسیر کي واضح نقل کړي دي چي د دغه چارپایانو ژوندي پیدا سوي کیدونکي بچیان خالص د دوي د نارینو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پیدا کیدونکي بچیان نارینوو او ښځو تولو خوړل په دغه باندي به دوي نارینوو ته ترجیح ورکول . (۲)
دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بللی ځکه دوي هغه ښځو ته چي انجلی به یې پیدا سول خوشکه به یې ورته کول یعني بده یې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه د تقدیر تکویني نظام لاندي دواده په ذریعه پیداکیږي د هغه سره سره بیا هم دوي چي کله به د چا انجلۍ پیدا سوی وای نو هغه یې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .
الله تعالی د قرآن آیاتونه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالی د دوي دغه عادت په قرآن کریم داسي تصویروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

۱ :عن ابن عباس رضي الله عنه فهواللبن کانوا یحرمون ... فهم فیه شرکآء فنهي الله تعالی عن ذالک.. تفسیر ابن کثیر ج : ۳ ص: ۳۱۱

۲ : تفسیر طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (١)

ترجمه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (دولده او دشريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښوي او کله چي به دوئ (کفارو) څخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به يې مخ تک تور سوا و په داسي حال کي چي په قهر کي به وو (چي زما ښځي ولي لور پيدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چي هغه دناخوښی خبر ليري کړي ، ايادوی (چي اوس يې لور پيدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپکوالي او که يې دی په خاوره چخ کړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چي حکم يې کوي .

علامه ابن کثير ددغه آيات په تفسير کي فرمايي : چي الله ﷻ دمشرکانو بدوالی بيانوي چي هغو الله تعالی ته لوڼي ثابتولي که څه هم الله تعالی ددوئ ددغي غلطي عقيدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه يې ځان ليري کوي او هغه يې الله تعالی ته ثابتوئ ، الله تعالی ددوئ ددغه غلطي عقېدې څخه لوړ دئ يعني پاک دئ . نو ځکه چي کله به ددوئ لور پيدا سوه نو دډېره غمه څخه به پټه خوله وه دليري څخه به چا محسوسوله چي لور يې پيدا سوې ده .او عقيده يې دا وه چي که لور ژوندی پرېږدي خو توهين اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه کوي .

نو خپلو نارينوو اولادو ته به يې پر انجونو باندي فضيلت او فوقيت ورکوئ بالاخره به يې انجوني په مځکه کي ژوندی ښخولې . ځکه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره کي فرمايي :

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او کله چي دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چي په کوم جرم باندي

---

(١) : سورة النحل الايات ٥٧ ، ٥٨ ، ٥٩ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل سوي ياست .
علامه ابن کثير ددغه ايت په تفسير کي فرمايي : چي دقيامت په ورځ ددغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کيږي ددې دقاتل دتهديد لپاره کيږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کيږي نو دقاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کيږي.
دا (کفارو) انجوني ددووشيانو څخه ښخولې لومړۍ داچي ددوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالى (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو) ته واستوي .
دوهمه داچي دفقر او افاقې او محتاجۍ دبيري څخه يا دقيدوالي دوجي څخه چي هغه به منځي سي ددې وجي څخه يې ښخولې . (١)

ديهودو په دين کي دښځي مقام او مرتبه

موږ ته دقرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي يهودو په خپل کتاب کي تحريف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمايي :

﴿يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ﴾ (٢)

ژباړه : دوئ (يهوديانو) به کلمې دخپل ځاى څخه تغيرولى .
دښځو په باره کي ديهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطي دښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پيښه سوه چي حضرت آدم عليه السلام او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوى وو چي دغنم دانه به نه خوري مګر شيطان دمار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي يې دغنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بيا په حضرت آدم عليه السلام باندي دغنم دانه وخوړل . نو دوئ به ويل چي دهغه په نتيجه کي يې موږ ځمکي ته راکښته کړو او په ځمکه کي نافرمانياني شروع سوې ، بهر حال

---

١ : القرطبي ج : ١٩ ص : ٢٣٢ .
٢ : سورة مائدة الاية ١٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیهودو دښځو په وړاندي دا موقف او عقیده چي لومړی غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم ﷺ نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه د نارینه څخه په ډېرو کارو کي کمه او کښته ده ځکه یهودو ښځه په کار کي ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به یې ویل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي الله تعالي دآدم ﷺ څخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصیحت کړی وو چي دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم ﷺ عرض ورته وکړئ چي تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځي ته دا وفرمایل چي ته به په حمل کي ډېره په مشقت او په ولادت کي به ډېره په تکلیف یې .(۱)
دغه سزا حضرت آدم ﷺ ته ددغه غلطی په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري دحمل او ولادت په وخت کي ورکول کیږي .
دیهودو په اند ښځي دغام مال او سامان او حیواناتو په ډول رانیول کېدې او خرڅېدې .
او په میراث کي چي به یې ورور هم دپلار څخه پاته سوی وو نو خور ته دپلار دمال څخه خصه نه ورسېدل یعني دپلار دمیراث څخه محرومه کېدل .
او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقیره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به ښځي ته میاشتنی مریضي ورغله په دغه ورځو کي به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کي به یې دښځو دلاس څخه نه یو شی اخیستی او نه به یې خوړي او نه یې ښځه په یوه بستره کي دځان سره پرېښول .
دیهودو یوه عقیده دا هم وه چي ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځي چي نارینه اولاد وزېږوي اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به یعني درودیرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځي چي به ښځینه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او داهم نارینو پر ښځو باندي دفضیلت یوه عقیده

۱ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه .(۱)

دښځي په مياشتنۍ ناروغي کي به چي څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چي حائضه ښځه پر کښېنستله او يا به يې د حائضې ښځي سره لاس يا بل شی موښتی وای نو هغه هم ديوې ورځي لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په يخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو يې غسل نه صحيح کېدئ او نه پاکېدل .

داغه ډول حائضه ښځي ته خاوند کتل هم نه ترځو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما وليدل چي غسل يې وکړئ .(۲)

يعني يهودي ښځي به په خپل ژوند کي د مستقل شخصيت او ارادې هيڅ کار نسو کولای بلکي هغه بهٔ دنارينه تابع وه او ديوې خادمي حيثيت به يې وو او دښځي پلار چي به کله وغوښتله چي ښځه خرڅه کړي خرڅولای يې سوای او دچا سره به يې چي زړه وغوښتی هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه .

او يهودي ښځي تر نن پوري ديهوديت (دځان څخه په جوړ سوي) دين کي ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسيحي دين کي دښځي مقام او مرتبه

په مسيحي دين کي دښځي په باره کي هغه عقېدي سته کوم چي په يهودي دين کي وي ځکه ديهودو عامي عقيدې مسلسل تر مسيحي دين پوري راواني وي چي هغه عقيدي په مسيحي دين کي هم پاته سوې .

په تحريف سوی مسيحيت دين کي ښځي ته هيڅ اهميت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دځانه جوړ سوي دين کي مکمل اختيار ونارينه ته ورکړی دئ .

او نوري هغه عقيدې چي په يهودي دين کي وي هغه عقيدې په مسيحي دين

---

[1] : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲

[2] : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .

[3] : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ٤٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ .

په اسلام کي د ښځو صحيح مقام او مرتبه

تمهيد :

اسلام د عربو د ژوند لپاره خصوصا او د عامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوى اصل او بنسټ کښېښنولى ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوى شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله وکړي بس يو څو عادتونه او رواجونه وه چي د کلونو ، کلونو څخه را روان وه او هغو د عقائدو شکل اختيار کړى وو چي په هغه کي دوئ ته هيڅ شک نه وو او د هغه مطابق د قبيلو سردارانو حکم ورکوئ او بيا هغه حکم عملي کېدئ .

اسلام د نبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفى ﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام يې مقرره کړه چي د دوئ معاشرې ، عادات او طريقې چپه وي چي د دوئ د پلرونو او نيکونو د وخت څخه را روان وه .

اسلام يوازي د خلګو د لمونځ او د نورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي د انساني ژوند او د هغه په احوالو کي د منظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان د ژوند پر لاره برابر ولاړ سي .

نبي کريم ﷺ موږ ته د شريعت اصل او حقيقي معنى او مطلب واضح کړى دئ که چيري د خلګو معاشره پر شريعت برابره روانه سي نو د سنت نبوي ﷺ د اتباع او د ترقۍ سبب به وګرځي .

ټول شرعي قوانين د خپل حقيقت او هدف په اعتبار سره د وو خبرو ته رسيږي يو اخلاق دوهم د انساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او د دغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه د جاهليت د رسم او رواج څخه يې ليري کړه او اسلامي آزاد حق يې ورکړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسلام کې د ښځې حيثيت

په قرآنکريم کي الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځي او نارينه په مابين کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځي او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکي د نسل د دېربنت او انساني ژوند بيله ښځي او نارينه څخه نسي چلېدلای .

ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي ديوه نارينه او يوې ښځي څخه پيدا کړي ياست . د انساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کي ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چي کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه اول وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَآءً (۲)

ترجمه : اې خلګو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چي تاسو ټول ديو نفس (آدم ع) څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ دواړو څخه ډير سړی او ډيري ښځي .

تشريح : حاصل يې دا سو چي د نارينه او ښځي ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کي هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چي نارينه د ښځي د انسانيت څخه دا يستلو کوشش کوي

---

۱ : سورة حجرات الاية ۱۳

۲ : سورة النسآء الاية ۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول غلط دي ځکه ددوئ دواړو پیدائش دیوه نفس څخه سوی دئ او بیا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه څرنګه چي نارینه انسان دئ او بل داچي دښځي او نارینه منبع او مخزن یو دئ . بیا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای ددې چي دانسانیت څخه وایستل سي باید یو دبل په اهمیت باندي فخر وسي او دخپل ځان لپاره یې باید باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه دقرآنکریم مشهور آیت دئ چي وړاندي یې هم ذکر سو :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي دیوه نارینه اویوې ښځي څخه پیدا کړي یاست او ستاسو څخه مو مختلف خاندانونه او قبیلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو یو تر بله سره وپېژنئ او دالله تعالی په نزد ستاسو څخه ښه او بهتر هغه څوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهیز ګار وي .

نوري نتیجي هم پیدا کېږي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي یو نارینه داسي نسي کېدای چي دهغه په پیدائش کي دښځي شراکت نه وي داسي نارینه څوک سته چي یواځي دنارینه څخه دپیدا کیدو دعوا وکړي نو بیا نارینه ته څه حق دئ چي نارینه عزتمند بولي او ښځي حقیري او ذلیلي بولي چي دانسان دجسم په جوړښت کي ترنارینه دښځي دحصې شراکت ډیر طبیبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښېږدي او بیا یې پیدا کړي او هغه ته پرورش او شیدې ورکوي .

لږ فکر هم باید وسي چي نارینه ددغه په مقابله کي داولاد لپاره څه کولای شي ؟ دښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پیدا کوي ، او په هغه کي زموږ دروح تعلق زموږ دبدن سره قائم وي، بالاخرة دهغه ښځي وجود دعار او پیغور سبب

---

۱ : سورة الحجرات الاية ۱۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي .

هيڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربيت کوي کله چي موږ کي دتګ دوينا او دخپل تکليف او ضرورت دويلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دويلو صلاحيت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ايا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذليله او حقيره سول .

افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خيال ښکاره کوي چي ښځه ذليل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي .

خير خو په قرآني نورور آياتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمايلي دي چي ښځه دذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارينه کمه نه ده لهذا د ښځي سره بايد دحيوانانو په ډول ناجائزه او غير انساني چلن ونسي چي دانسانيت توهين او دآدميت دحقارت هغه بد صورت دئ .

په انسانيت کي دپوره اشتراک سره ، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکيم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه څوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالی فرمايي :

لِّلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (۱)

ترجمه : داسمانو او ځمکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالی ده څه چي وغواړي هغه پيدا کوي ، دچا لپاره چي وغواړي لوڼي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي ، اويا زامن او لوڼي دواړه ډوله اولادونه ورکوي ، او څوک چي وغواړي بېله اولاد يې (وچ) کړئ ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ .

---

[1] سورة شورى الايتان ٤٩ ، ٥٠ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دلور په پیدایښت پزه تروه نیول او یا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلي ده . چي رحمت یې دځان لپاره تکلیف او بد وبلئ که چیري دغه لوښي غټې ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره یې خوشحاله کیږي نو دکوم ځای څخه کېدای سي .

دحضرت مریم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوی دامید پر ځای یې لور پیدا سوه نو په حسرت سره یې وویل :

قَالَتْ اِنِی وَضَعْتُهَا اُنْثی . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزېږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللی وو چي په هغه کي دنارینه کار دي انجلی نه پکښي قبلیږي رب العالمین دحضرت مریم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واورېدئ او وې فرمایل :

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زیږولې دئ ، او نارینه دښځي برابر نسي کېدای.

الله تعالی تر تاسو ډېر علم درلودنکی دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهیږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلای کوم خیر اوبرکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصلیږي دنارینه څخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالی چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذریعه اخستونکي دئ تر هغه ځای پوري ستاسو دفکر او عقل رسیدګي نسي کېدای .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مریم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنیا دکامیابی او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مریم رضي الله عنها څخه الله تعالی حضرت عیسي عليه السلام وزېږوئ بالاخره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا ته د حق پيغام وا وروي او د څو مره خلکو د نجات باعث سو.
ترهغه چي خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چي اسلام راغلئ خلک يې دلوڼو دقتل کولو څخه را وګرځول او دفقر بيره يې ددوي دزړو څخه وايستل او په هغو کي يې د (الرزاق) قوت متين جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ :

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه : تاسو خپل اولاد دمفلسي په سبب مه قتل کوئ ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو.
دا ډول الله تعالى بل ځای هم فرمايي :

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ۝٣١ (۲)

ترجمه : تاسو خپل اولادونه دمفلسئ دبيري مه قتلوئ ، موږ هغو ته رزق ورکوو ، او تاسو ته ، بيشکه دهغو قتل کول غټه ګناه ده.
په دغه آياتو کي الله تعالى داولاد دقتل څخه بالکل منع فرمايلي ده که هغه نارينه اولاد وي که ښځينه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړی او دفقر او افاقي اودهغه مبهم خيالات يې ددوئ دزړو څخه وايستل او قناعت يې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالى دئ ځکه الله تعالى فرمايي :

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه : څو مره تلونکي (ذي روح) چي پر ځمکه ګرځي دټولو رزق دالله تعالى پر ذمه دئ.
نو اوس ددي آيت وروسته درزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګويا دخدای ﷻ

---

۱ : سورة الانعام الاية ۱۵۱ .
۲ : سورة اسرآء الاية ۳۱ .
۳ : سورة هود الاية ٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي يو څه يې ويلي دي بيا يې پرېښي وي .

ښځي ته يې صحيح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل يې حرام کړی دئ ، اودرزق دنه درلودلو بيره او انديښنه يې ليري کړي ده ، پر الله تعالی يې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چيري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کريمﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغيب يې ورکړی دئ .

ځکه نبيﷺ فرمايي : څوک چي ددوو انجونو تربيت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسيږي نو په قيامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبيﷺ خپلي دوې ګوتي سره يو ځای کړې بيا يې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي يوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډيره غريبه اوبې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمايي چي هغې زما څخه سوال ياغوښتنه وکړه زما سره خالي يوه خرما وه هغه خرما ماودې غريبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه يوه حصه يې يوې لورته ورکړه يوه حصه يې بلي لورته ورکړه په خپله يې هيڅ ونه خوړل بيا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کريمﷺ چي کله کورته تشريف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کريم ﷺ ته بيان کړه ، نبي کريمﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمايل څوک چي دانجونو لپاره تکليف پر ځان تيروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقيامت په ورځ دغه انجوني سپر وي يعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حديثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربيت ورکونکي ته په څرنګه اندازباندي ترغيب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

[1]: عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ١٤٦

[2]:عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها... كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ١٣٦.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې کړی دئ.

حضرت عائشة رضي الله عنها دیوې بلې غریبې واقعه بیان کړې ده: وایي چې یوه غریبه ښځه چې دوې لوڼې ورسره وې ماته راغله دیو څه شی غوښتنه یې وکړه، دا مبارکه فرمایي چې دا وار ما دغې ښځې ته درې خرماوې ورکړې غریبې ښځې یوه خرما یوې لور ته ورکړه بله خرما یې بلې لور ته ورکړه دریمه خرما یې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چې دواړو لوڼو یې غوښتنه ځني وکړه دغه ښځې هغه خرما نه خوړل چې باید خپله یې خوړلې وای نیمی، نیمی یې کړه دواړو لوڼو ته یې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمایي چې ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چې نبي کریمﷺ کورته تشریف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بیان کړه نبي کریمﷺ وفرمایل:

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.

ترجمه: بېشکه الله تعالی ددوئ دوجي دې ته جنت واجب کړئ او ددغه لوڼو دوجي یې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه.(۱)

داسلام په نظر کي دښځې لپاره داسي عزت ورکول سوی دئ چې مخکي ذکر سوه او نبي کریمﷺ تر اخیر پوري دا فرمایل چې خلګو خبردار اوسئ! چې تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاکید کوم او په هغه کي د کوتاهی څخه مو بېروم یو یتیم دئ او بله ښځه ده.(۲)

داټوله ددې لپاره کول کېدل چې ښځه ناموس ده دښځې په احترام کي ددوی عزت او عفت محفوظ کیږي، او دغه هغه شواهد دي چې نبي کریمﷺ یواځې دنارینوو لپاره پیغمبر نه دئ بلکي دښځو لپاره هم پیغمبر او رسول دئ.

او دهغو شواهدو څخه خصوصا یو دمیراث ورکړه ده چې دقرآن کریم په ذریعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالی فرمایي:

---

[1] وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم، رياض الصالحين ص: ۱۳۷

[2]: عن ابي هريرةﷺ قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص: ۲۶۱ ج: ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءٗ فَوۡقَ ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۖ وَإِن كَانَتۡ وَٰحِدَةٗ فَلَهَا ٱلنِّصۡفُۚ (۱)

ترجمه : الله تعالی تاسو ته داولاد دمیراث په باره کي حکم کوي چي دنارینه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، که چیري یواځي ښځه وي تر دوو زیاتي وي نو بیا دوی ته دوې حصې رسیږي دغه مال چي مورث پرې ایښی دئ او که چیري یوه (ښځه) وه نو هغې ته نیمه حصه ورکول کیږي .

نوی عصر دنر او ښځي دمساوات غوښتونکي داسلام تقسیم ښه نه بولي په حقیقت کي دانیمه دنر تر حصې زیاته ده هغه داچي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پیسې پچت ورته پاتیږي او چي یې خاوند وفات سي دده په مال کي بیا اتمه یا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلی دئ او څومره امتیاز یې ورکړی دئ.

ښځي چي تر اوسه دمیراث څخه محرومه وې اسلام هغوی ته میراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثیین) کي چي دنارینه حصه ددو ښځو برابر حصه ورکول کیږي او کله چي اسلام ښځو ته دغه حق ورکړئ نو ډیرو خلګو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسیږي چي جنګ نسي کولای او حصه هم دومره زیاته ورکول کیږي .

مګر کله چي اسلام راغلئ په دنیا کي یې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر یې دمظلومانو څخه لیري کړئ ځکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکیت اقتدار یواځي دنارینو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي ښځه هم دنارینه سره شریکه ده ددغه حقیقت اظهار په قرآنکریم کي داسي بیان سوي دي :

للرجال نصیب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مماترک الوالدان

---

[1] : سورة النساء الاية ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه :په هغه شيانو كي چي مور او پلار او ډيرو نژدې قريبانو پرايښي وي دنارينوو لپاره هم حصه سته او دښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې كه لږ وي او كه ډيري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسايانو او يهوديانو كار ورڅخه اخستی دهغوئ دځان څخه جوړ سوی رواجونه او ددين په نامه جوړ ټول كړی عادتونه چي دښځو په باره كي يې دين بللی وو ليرې او ختم يې كړه اسلام يو داسي نظام خصوصا دښځو لپاره دنيا ته راوړئ چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام كه څوک عملي كړي نو دښځو دحقوقو په باره كي به دښځو څخه هيڅ شكايت وانه وريدل سي چونكه خلګو اوس دځان څخه دښځو لپاره ناقص قانون جوړ كړی دئ نو ولي به دښځو حقوق تر پښو نه لاندي كيږي ځكه مخلوق چي دمخلوق لپاره قانون جوړ كړی وی نو په هغه كي به نقصان او زياتوب ولي نه وي لهذا كه چيري په دنيا كي دغه دا اسلام له طرفه دښځو لپاره ښودل سوی قانون ته عملي بڼه وركړل سي نو لكه مخكي چي وويل سوه نو هيڅ حق به يې تر پښو نسي لاندي دښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ يې ناري وهي ځكه نن سبا په هغه قانون كي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان يې ورتائيد وي دښځو لپاره ايښي دي چي په نتيجه كي يې ښځي دجنسي اړيكو ښكار ګرځېدلي دي او دشهوت دپر ځای كېدو والي ګرځېدلي دي او دتجارت دګرمېدو ذريعه ګرځېدلي دي او ددنيا يوه ورځ داسي نه ده تېره سوې چي ددغه ډول دحقوقو له وجي چي غربي نړۍ كوشش ورته كوي چي ښځي دخپل ژوند دتنګېدو له امله خود كشی ته اماده سوي نه وي يا يې خپل ژوند دلاسه وركړی نه وي ايا دغه حقوق دښځو لپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون كي دښځو عفت او عصمت ساتل كيږي ؟ ايا په دغه قانون كي دښځو دژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

---

۱ : سورة النساء الاية ۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړئ.

داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کي داسلام دښمنان بلکي دانسانيت دښمنان کفار منافقين او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کي ښځو ته ورکول سوی عزت او شرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلومېږي ځکه دغه خلګ ښځي په داسي تباهۍ، بربادۍ او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذريعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکين يعني پوره کېدو ته ورسوي او بيا ددې وروسته کمزوري ايمانۍ والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلګ په خپله پنچه کي ګرفتار کړي الله رب العزت دداسي خلګو په باره کي ارشاد فرمايي :

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ (١)

ترجمه : او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چي کاږه سئ تاسي (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لويو اوليرو سره.

تشريح : هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښي اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري ليري کړي يعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چي کوئ ښايي چي پوره عقل او فکر او پوهي سره يې وکړئ.

کفار او منافقين خو څه بلکي کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رايستلو څخه دا غواړي چي شيطاني خواهشاتۍ او شهواني ميلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چي دخريدارانو په مخ کي ښه معلوم سي ځکه چي ليدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکين وکړي يا

---

(١) : سورة النساء الاية ٢٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بدعمل ته ځان ورسوي او ددوئ د دې خبرې زيات ترغيب چلوي چې ښځې بايد په خپلو کورو کې دچارديواليو څخه را ووزي دنارينوو دلاس آلې جوړې سي او دخادمې او دمينځې کارورڅخه واخلي.

که موږ تاسي وګورو ښځه چې بايد عزت ورکړل سي لکه اسلام چې عزت ورکړی دئ ليکن دوئ دمينځې کار ځني اخلي دمثال په توګه په طيارو کې په حيثيت ددائر هوستس دمزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځايو کې دښځو څخه کار اخلي چې ددوی شکل او صورت او ددوی اوازونه خلګ په فتنو کې مبتلا کړي په لوی شرکتو کې دشرکت دکاميابی لپاره يې ښځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوڅ عکسونو او تصويرو باندي خپل مارکيټنګ او په بازارو کې دخپل ځان دکاميابی دحاصلولو ذريعه او وسيله جوړه کړې ده.

دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعيت او ډول دښځو فحش تصويرونه او عکسونه دخپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي دهغه ښه خرڅولو لپاره وسيله او ذريعه جوړه کړې ده حتی چې دښځې څخه يې يو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي ځوک پوه کړې نو دتليفون او موبائيل په ذريعه دښځې په اواز کې پوه کوي.

او هم هر ځای چې دخادمې ښځو ضرورت وي يو ازاده ښځه دخادمې او مينځې پر ځای راولي، خصوصا زموږ په وطن کې پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چې ځان خو دښه دين داره کورنۍ بولي خو لور، خور، مور، خانمه يې په مؤسسو کې کار کوي ديو کافر يهودي، نصراني دڅه پيسو په تمه دکافر خادمه او مينځه ګرځولي ده چې دهغه لباس بستره او نور دځای پاکي ددې په ذريعه حاصله کړي، او يا خو دهغه مسلمانانو په ټولنه کې يې خور، مور، لور، خانمه ناسته ولاړه کوي چې په کمزوري مسلمان باندي ددې خپله هم هيڅ باور نه وي ايا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار؟ چې دخور، لور، مور او خانمې په عزت باندي ځان ساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتيجه دا سول چي ښځو په خپلو کورونو کي خپلي حقيقي او اصلي ذمه داري څخه لاس پر سر سولي ، ددې وجي ددغو ښځو خاوندان د خپلو او لادو د تربيت او د کور د نورو ذمه داريو د پوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي د بهرنيو هيوادو څخه تربيت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي د هغه نتيجه دا راوتلي ده چي او لاد يې بې عقيده سوي او بې تربيې سوي دئ پر ځاى ددې چي تربيه سوي واى د ښنو اخلاقو دزده کولو پرځاى بداخلاقه سوي دي حتي چي په نورو بې حساب فتنو کي وليدلي دي ځکه لکه څرنګه چي مو مخکي وويل دا کارونه د اسلام د ښمنان کوي يا هغه ناپوه او د کمزورو ايمان خاوندان يې کوي . اې مسلمانه پوه سه د خپل دين د دښمنانو په فريبو او چلو باندي تر څو به غافله يې .

مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا د ښځو عزت دئ ؟ دا د ښځو حفاظت دئ ؟ دا د ښځو حقوق دي ؟ که دا اسلام د دښمنانو د ښځو د عزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

بايد انسان ځان په دې پوه کړي، چي کوم الهي احکام چي د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي :

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحريمي
۷. مکروه تنزيهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دليل سره ثابت وي او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لايق ګرځي او منکر يې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عين

۲. فرض کفايي

فرض عين هغه دي چي کول يې د هر يوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره يې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفايي هغه دي چي کول يې پر هر يوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که يې هيڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي (دليل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعيف احتمال هم وي او تر دليل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأويل او شبهې يې پرېږدي او منکر يې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

۲: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.

۳: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. سنت مؤکد
۲. سنت غیر مؤکد

سنت مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم همېشه کړي وي او بېله عذره یې هیڅکله نه وي پرې ایښي، لیکن د تارک یعني پرېښوونکي لپاره یې هیڅ قسم ترټنه او تنبیه نه وي کړې، د دغه سنت مؤکده حکم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. یعني بېله عذره دواجب پرېښوونکی او عادت کوونکی فاسق او ګنهکاره دئ اودسنت مؤکد پرېښوونکی د نبي کریم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته کېږي، لیکن که یو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو کي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غیر مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي او بېله عذره یې یو وخت هم پرې ایښی وي، کوونکی یې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونکی یې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عادیه هم وایي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړي وي، لیکن همېشه او اکثره یې نه وي کړي، بلکي یو وخت یې کړي وي. کوونکی یې د ثواب حقداره دئ او پر نه کوونکي یې هیڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو یعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح کي نفل مندوب او تطوع هم وایي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دلیل قطعي او یقیني سره ثابت وي او منکر یې کافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰.
۲: (ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې عذره کوونکی يې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحريمي:

هغه دي چې په دليل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چې فاسق دئ او بې عذره کوونکی يې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزيهي:

هغه فعل دئ، چې په نه کولو کې يې ثواب دئ او په کولو کې يې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چې په کولو کې يې ثواب نه وي او په نه کولو کې يې عذاب نه وي. (۴)

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

۲: شرح التنوير او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

۳: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

۴: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالی ښځه په حيث د انسان په (احسن تقويم) ښه او بهترين شکل او صورت کي جوړه کړې ده او بيا يې په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبيعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه يې د کايناتو داهم ترينو رکنو څخه ده او د ښځي په طبيعت کي يې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ايښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ يې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته يې کشش، حيا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالی و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په يوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبيعي حياء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبيعي حيا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتيب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقيقت کي دغه حيا چي کوم بنيادي شی په ښځه کي ايښی دئ، هغه اسلامي تربيت او شريعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حياء او شرم نه وي هغه ښځه د طبيعت سليمه په نزد په اصل کي حسينه نه ده. د حياء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارينه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي دغه حياء په اسلامي تربيت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حياء وي. حياء د ښځي خزانه او زينت دئ، حياء د ښځي زېور دئ، حياء د ښځي اصلي حسن دئ، حياء د ښځي معراج دئ، حياء د ښځي ما في الضمير دئ، حياء د ښځي د طرفه څخه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاشرې ته د سیده والي پیغام دئ، حیاء د ښځي د طرفه څخه بهترین او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حیاء د ښځي د جنتي کېدو ضمانت دئ، حیاء د ښځي د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حیاء ده، ښځه پرده ده، حیاء د ښځي هر څه دي، حیاء د ښځي اصلي سرمایه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کي لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چي د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چي لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چي په قرآن شریف کي یو ځای د زینت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخیستل سوی دي. الله تعالی فرمایي:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ (۱)

ترجمه: ورته ووایه (اې پیغمبره) چي د الله هغه ښایست (جامه) چا حرام کړی ده چي د خپلو بندګانو لپاره یې راویستلی (پیدا کړی) دئ.

دلته د زینت له لفظ څخه مفسرینو ښه لباس مراد اخیستی دئ.

دا دوهم الله پاک بل ځای په قرآنکریم کي فرمایي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ (۲)

ترجمه: اې د آدم عليه‌السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښایسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چي اسلام د یوه داسي لباس تعین نه دئ کړی چي خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل یو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره یې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چي د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چي مختلف والی یې د احوالو او ځایو په اعتبار مختلف کېږي.

۱: (سورة الاعراف: ۳۲ آیت)

۲: سورة الاعراف: ۳۱ آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايلي دي، چي په حقيقت کي د لباس مقاصد د ځايو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارينه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارينه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کريم ﷺ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د يو داسي لباس تعين نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګويا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارينه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پټکښي پټ سي فرض دي، ځکه الله تعالی فرمايي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ (سورة الاعراف: ۲۶آيت)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلي کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پيدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښايست (پيدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

۱: مجموعة الفتاوی: ۲۲ – ۲۳ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلايلو څخه دئ، شايد چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمايي، چي: دا آيت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګويا د لباس اولين مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمايي، چي دومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارينه د ستر حدود:

د نارينه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي يې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بيا تر پښو پوري ټوله بدن د وربښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي يا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمايي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ (سورة الضحی: ۱۱آيت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بيان وکړه.

او په حديث شريف کي نبي کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

ځکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال كثير من العلماء هذه الآية دليل على وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الكسوة منها فرض و هو ما يستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت رکبته ... وللمرأة ... جميع بدنها حتی شعرها النازل و الاصح الوجه و الكفين ... و القدمين (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله يحب ان يری اثر نعمته علی عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزينة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هیڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زینت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ یا نورو ښادیو کي اغوستل کېږي.

نبي کریم ﷺ فرمایي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانیسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندې هیڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذریعه په عباداتو کي تزئین او ښایستوالی خپلول د بعضو صالحینو څخه ثابت دي، څکه حضرت تمیم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانیولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب یې دا دئ، چي لباس یا دومره ګران وي چي هر څوک یې یادوي چي په دومره یې رانیولی دئ او داسي داسي، یا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عیب ورته ګوري یا بد یې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمایل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عیب پر ونه وایي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمایل، چي: د پنځو درهمو څخه بیا تر شلو درهمو پوري وي.

---

[1]: عن عبدالله سلام انه سمع رسول الله ﷺ یقول: لو اشتری ثوبین لیوم الجمعة سوی ثوبی مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فی الزینة یوم الجمعة، ص ۷۷).

[2]: (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجمیل للترین فی الأعیاد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معلومه سوه، چي بايد داسي لباس استعمال سي چي اوسط قيمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسي لباس دئ، چي يا سترمند نه وي يعني د ستر ضروريات يې پوره کړي نه وي يا د کفارو د لباس سره مشابه وي، يا د يو خاص صنف لپاره حرام سوى وي، لکه د نارينه لپاره د ښځي لباس اغوستل يا د ښځي لپاره د نارينه لباس اغوستل يا د نارينه وو لپاره د وريښمو لباس اغوستل چي شريعت مقدسه حرام کړى دئ. (۲)

د تشبيه يا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت يا تشبيه په اصل کي د شبه څخه اخيستل سوى دئ، معنى يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنى ده دوه شيان يا دوه عملونه صورتاً يو کېدل يا يو شکل کېدل او د تشبه معنى ده د بل په ډول شکل جوړول يا اختيارول او په شرعي اصطلاح کي د مشابهت معنى دا ده، چي د کافرانو سره د دوى په عقايدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طريقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دينو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ويل کېږي.

د مشابهت يا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چي ډېر کارونه يو ډول او يو شکل کېداى سي، مګر په کوم مشابهت کي چي موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چي د کفارو او فساقو د يو عمل يا د دوى د شکل او صورت سره يو شان سي دې ته مشابهت ويل کيږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چي د کفارو او فاسقانو سره په کومي حليې او

۱: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ – ص ۱۳۵).

۲: يکره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر اى الأحمر قال الشامى رحمه الله و وجدنا النهى عن لبسه ... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتكبر ... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت يې قصداً کړی وي او يا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بيا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي يا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً يې د خلکو د ليدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په يو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نيت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه سته، چي ضرورتاً يا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل يا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول يې بيا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول يا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خيال پر کوي، ځکه د کافر يا فاسق حليه يا شکل و صورت يې جوړ کړی وي او په بحر الرائق کي ليکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ويل کېږي، چي د هغه شيانو په شريعت مقدسه کي بد او مزموم بيان سوی وي، لکه په اوسنۍ زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کميسان چي ځيګر او اوږې يې راوتلي وي اغوندي يا يې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دين سره هيڅ تعلق نه لري او نه يې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بيا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنيو کي ښځي يا انجوني يې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صريح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي يې په اغوستلو شرمېږي يا حياء ورته دربېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي:

من تشبه بقوم فهو منهم[1]

ترجمه: چا چي د يو قوم سره مشابهت اختيار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

---

[1]: (ابو داود: ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه ابن تیمیه رحمه الله فرمايي، چي: په دغه حديث کي وجه د ممانعت دا ده چي دا د يهودو زينت او شکل دئ او د کوم شي چي علت بيان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شيانو کي چې د يهودو او نصاراوو حليه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نيت يې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نيت ضروري نه دي.

که چري يو خاص شکل يا حليه د کفارو يا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختيارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د يو جائز کار بندول عادت دفاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کريم صلی الله علیه وسلم فرمايي، چي: تاسي به ضرور د مخکنيو امتو پيرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پوري که هغوی د سمسارې غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ور داخل سی.

(صحابه وو رضي الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د يهودو او نصاراوو هم؟

نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وفرمايل: نو د چا؟ او بيا نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل: چي د قيامت ورځ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر څو چي زما امت د مخکني امت (يهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنۍ او لويه خبره) يې خپله نه کړي.(۱)

نو يو چا ورته وويل: يا رسول الله صلی الله علیه وسلم! د فارس او روم په ډول؟

نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟(۲)

په دې حديث شريف کي موږ ته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چي د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

۱: (عن ابی سعيد الخدری رضي الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال: لتتبعن سنن من قبلکم ... قال فمن).

۲: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرکين، اهل کتاب، مجوسيان او بدعت کوونکي دي. (۱)

دې آياتونه په قرآن شريف کي د يهودو، نصاراوو او مشرکينو سره د مشابهت او د دوی په ډول او رنګ کېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالی ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَـٰتُ ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آيت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلايل ورته راغلل ډلي - ډلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک ﷻ بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَـٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحديد: ۱۶ آيت)

ترجمه: او چي دوی د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کومو ته چي مخکي (تورات او انجيل) ورکړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت کي) زمانه اوږده سوه نو زړونه يې کلک سول (خشوع يې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوی څخه ډېر کسان فاسقان (د شرعي چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَـٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

(سورة الجاثيه: ۱۷ - ۱۸ آيتونه)

ترجمه: (اې پيغمبره!) يقيناً ستا رب ﷻ به د دوی تر منځ د قيامت په

۱: (اقتضاء الصراط المستقيم: ۱۳۶ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ په هغو قضاياوو کي (حقه) فيصله وکړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بيا مور ته په (مستقل) شريعت باندي وګرځولې چي د ديني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شريعت پيروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پيروي مه کوه هغه چي نه پوهيږي.

له دې ماسوا چيري چي د اهل کتابو او مشرکينو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دليل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمايي، چي:

وَ اِيَّاكُمْ وَالتَّنَعُّمْ وزى اَهْلَ الشِّرْكِ.

ترجمه: د تنعم (عيش پرستۍ) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهيز وکړئ (۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتيږي، يعني که چيري يو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا څرنګه يو مسلمان نارينه يا مسلمانه ښځه کېداى سي، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس يې خپل کړی وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات يې پرې ايښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حديث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده يې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کي به نه وي.

علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايي: که چيري فاسقان په يو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا ګومان ونه سي چي دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

۱: (صحيح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۱۹۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وجه څوک یې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.[۱]

حضرت صنعاني رحمه الله فرمايي، چي: کوم څوک چي د کافرانو او بدعتیانو سره په یو شي کي لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کي مشابهت کوي نو هغه به (د قیامت په ورځ) د دوی څخه وي.[۲]

تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کي مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کي مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عیسایانو) په ډول د صلیب نښان یا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او یا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسي نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کي مشابهت کول مکروه تحریمي دي، مثلاً: د یو قوم خاص لباس استعمالول چي خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم یو فرد بلل کېدای سي یا د کافرانو یو بل عمل چي د دوی قومي شعار وي په دې نیت او اراده کول، چي زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحریمي دي.

۴. او کوم شیان چي د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شیان وي محض دوی ایجاد کړي یا جوړ کړي وي او د ضرورت شیان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طیارو او داسي نورو په استعمال کي حقیقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چي په استعمالولو کي یې د کافرانو سره د مشابهت نیت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کي چي څوک فاسق یا بدعتي وي د هغه وضع او حلیه

[۱]: (فیض القدیر: ج ٦، ص ۱۰۴).

[۲]: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د دوی نور هغه شیان چي د فاسقانو او بدعتیانو عمل او کار بلل کیږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتیانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده.(۱)

د تشبه د ختمیدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معیار دا دئ، چي د کومو شیانو په لیدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بیا تشبه نه ده او تر څو چي دغه خصوصیت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کیږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل یا د ښځو لپاره د هندوانیانو په ډول ساړی اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شیان چي منصوصي په شریعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي یا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کیږي(۲)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کریم ﷺ څخه د یو خاص لباس حکم یا د دې صحابه کرامو رضي الله عنهم په قول یا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره یې د یو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احادیثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتیږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کیږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس باید مکمل ساتر (پټوونکی) وي

۱: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمة الله علیه، ص ۳۷۰).

۲: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ۳۷۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د سر څخه بیا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چي د ښځي ټول بدن عورت دئ، او پټوالی يې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چي کم از کم به لباس دومره پنډ وي چي بدن او جسم نه سي معلوم، که چیري لباس باریک وي نو یو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چي بدن يې ځني ښکاره نه سي.

یو وخت د نبي کریم ﷺ په خدمت کي حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې یو باریک لباس اغوستی وو، نو کله چي نبي کریم ﷺ ورته وکتل مخ يې ځني واړاوه او ورته ويې فرمایل: اې اسماء کله چي انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چي د بدن یوه حصه يې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وریره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې یو باریک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅیري کړ او بل پنډ لباس يې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخوالی شرط دئ. (۲)

دریم شرط دا دئ چي لباس باید دومره تنګ یا چسپ نه وي چي د بدن یا جسم اعضاء يې معلومېږي، ځکه په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي، چي د جهنمیانو او دوږخیانو دوه جماعت یا ټولۍ داسي وې چي ما نه وې لیدلي. یو جماعت د هغو خلکو وو، چي د غوایي د لکۍ په ډول یوه چلاخه یا غمچینه به يې په لاس کي وه چي په هغه سره به يې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چي ظاهراً خو يې لباس او کالي اغوستي وي لیکن په حقیقت کي لڅي وي او دوی نارینه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و علیها ثیاب رقاق فاعرض عنها و قال یا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفیه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارينوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي يعني د سر ټوله وربښتان به يې د سر په يوه حصه باندي جمع کړي وه، داسي ښځي به نه جنت ته داخليږي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ډيري فاصلې پوري ځي.(۱)

څلرم شرط دا دئ، چي دغه لباس به د کافري يا فاسقي يا بېکاري ښځي فېشن نه وي، ځکه چي د مسلماني ښځي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري يا فاسقي ښځي لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځي د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دي، چي:

نبي کريم ﷺ زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چي ما اغوستي وه وليدل نو ويې فرمايل، چي دا د کافرانو کالي يا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنګ د وجي منع وفرمايل نو د کافرانو په ډول يا بعينه د هغو په شکل لباس جوړول خو بيا بېخي نه دئ جائز.(۲)

پنځم شرط دا دئ، چي د ښځي لباس به د نارينه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارينه وو لباس اغوستل او نارينه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارينه وو باندي او د نارينه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندي لعنت وي.(۳)

شپږم شرط دا دئ، چي لباس به يې د فخر، تکبر او رياکارۍ نه وي ځکه رياکاري هم يو شرک خفي دي او تکبر د سلو بلاوو څخه يوه بلا ده، او نبي

---

[1]: عن اي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس و الزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

[2]: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال راى رسول الله على ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس و الزينة: ۱۹۳، ج ۲).

[3]: عن ابن عباس رضي الله عنه قال لهن النبي ﷺ المتشبهين من الرجال النساء و المتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم ﷺ فرمايي چا چي په دنيا کي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چي: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کي دغه خبره مراعتول په کار دي، چي نه فضول خرڅي پکښي راسي او نه داسي وي چي د ډېرو کمو پيسو وي، چي بخل پکښي راسي او يا يو سړی خوار پکښي معلوم سي، بلکي متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چي: په لباس کي به يو داسي شی نه وي موجد چي د هغه د وجي يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کي د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه ﵂ فرمايي چي نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجي ناراضه سو، چي پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چي هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورځي په کوم کور کي چي عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړي مرتبې پوره کوي، ځکه چي د آدم ﵇ او حوا ﵂ څخه د جنت لباس

---

(۱): عن عبدالله بن عمر ﵄ قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

(۲): عن عائشة ﵂ انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليري سو نو فوراً يې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي بايد څوک د عريانيت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عريانيت (لڅوالى) د حيوانانو خاصه ده.

بيا دين اسلام خو فطرتاً دين دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شريعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بيان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حيا ده. لکه څرنګه چي نبي کريم ﷺ حضرت اسماء رضي الله عنها د باريک (نازک) لباس په اغوستلو کي وليدل مخ مبارک يې څني وګرځاوه او ورته ويې فرمايل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن يا جسم يوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځاى تهبند (لنګ) استعمالېدى، ځکه په حديث شريف کي راځي چي يوه صحابيه رضي الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کريم ﷺ د دې خوف (بېري) چي ستر يې نه وي ښکاره سوى خپلي سترګي پټي کړې او بيا چي کله صحابه وو رضي الله عنهم ورته وفرمايل چي يا رسول الله ﷺ! هغې ښځي خو پرتوګ اغوستى وو، نو نبي کريم ﷺ د ستر د پټولو اهميت بيان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې يعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.(١)

لهذا کومه ښځه چي ځان ديندار بولي او غواړي چي د نبي کريم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حديث شريف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظيفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځينه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قيامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

١: (مجمع الزوائد : کتاب اللباس والزينة، ج ٢، ص ٨٠٣).

(c) ketabton.com: The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځي ټوله بدن عورت دئ، ځکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ايمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

ځکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالی رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدينې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالی دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پرخپلو سينو دي دخپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني يې ځني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سينه باندي يې واچول او ځانونه يې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حياء او شرم وربښيي، د نامحرم سره يې د يو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باريک (نازک) وي يا چسپ وي يا لنډ وي يا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه يې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باريک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستوڼو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان يې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښوي، ځکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حياء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حياء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځيني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب يې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځي سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵۶، ط: المکتبة الشاملة.

۲: النور، اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني ورېښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي (۱)

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښي پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فېشن پرستي:

خصوصاً په اوسني زمانه کي د فېشن پېروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي په خپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره شخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۳۰۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل يا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د يوې ښادۍ لپاره يو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي يې نه سي اغوستلای، ګويا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او يا دا يې بد بولي، چي په يوې ښادي کي يې يو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي يې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا يوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، يا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول يا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره يا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بيا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه يو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځايو کي نبي کريم ﷺ د ښځو د زينت په خاطر سپين لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زينت پکښي راسي جائز دي.

البته که يو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارينه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره يې بيا هغه رنګ استعمالول د نارينه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باريک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باريک وي چي د هغه ښځه د بدن دننه حصه معلومېږي يا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځيني وخت تر لغړ بدن ډېر شهوت پيدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

---

[1]: يجوز للمراة ان تلبس من الثياب ما هو معتاد للناس من ای لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوی هيئة کبار العلماء: ص ...).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه ﷝ داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې څخه ښځي حضرت عائشې ﷝ ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشې ﷝ ورته وکتل، نو حضرت عائشې ﷝ ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوندونه اخلئ. (۱)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي. (۲)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. ځکه يو وخت حضرت عائشې ﷝ ته د دې وريره حضرت حفصه بنت عبدالرحمن ﷝ راغله په دې وخت کي حضرت حفصې ﷝ باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې ﷝ د دې څخه پوړنی واخيستی ورڅيري يې کړ او له خپل ځان څخه يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث څخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو څخه ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

۲: قال العلامة ابن عابدين ﵀: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو کثيفا لا ترى البشرة منه، (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، کتاب الحظی و الاباحة).

و روى ابو سعيد الخدري ﵀ عنه ﷺ انه قال: لا ينظر الرجل الى عورت الرجل ولا المراة الى عورة المرأة، (احکام القرآن للترمذي: ج ۳، ص ۳۲۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باریک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر وربښتان، غاړه او ځیګر پکښي پټ وي.(۱)

ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو دیندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عیب او بد بولي مګر بیا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي یا په بیابان کي اوسي، یعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا یو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شیخ الاسلام جعفر کناني رحمه الله پخپل کتاب کي یو حدیث رانقلوي، په حدیث شریف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بیابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنی زمانه کي نارینه او ښځینه مسلمانان د کفارو او مشرکینو لباس اغوندي یا ښځي د نارینه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول ﷺ په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقی شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ایماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حیواني، شهواني او د لعنت او نافرمانی ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پینټ شرټ (کوټ پتلون) په نامه یادېږي د کفارو او مشرکینو او بې حیایی لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي د دغه لباس اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پتلون (پینټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، یعني د تنګ والي د وجي داسي

۱: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن علی عائشة رضي الله عنها و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمار اکثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲)

۲: (بلوغ القصد والمرام ببیان بعض ما تنفر منه الملائکة الکرام).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې يې په شريعت مقدسه کي اغوستل جائز نه دي.(۱)

د سانۍ اغوستلو حکم:

چيري چي په مسلمانانو کي سانۍ اغوستل رواج نه وي، بلکي يوازي د کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلته د سانۍ اغوستل د کفارو سره يا فاسقانو سره د مشابهت د وجي يې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کي هم د سانۍ اغوستلو رواج وي نو بيا اغوستل يې جائز دي. البته اوس چي کومي عامي سانۍ اغوستل کېږي، هغه داسي وي چي په هغه کي د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکي لاسونه يې تر بغلو پوري لڅ، شا و نس او سر يې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس بايد داسي وي چي د دوی بدن او جسم ټوله پکښي پټ وي، لکه څرنګه چي د لباس په اصولو کي ذکر سول او دغه عامي سانۍ چي اوس اغوستل کېږي په دې کي هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل يې جائز نه دي.(۲)

د فراکي لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چي په هغه کي بازوګان تر بغلو پوري سره د سينې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کي يو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته يې ور اغوستل جائز دي،

۱: ليس للمرآة ان تلبس الثياب الضيقة لما فی ذلک من تحديد جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فی البنطلون انه ضيق ... الخ.
فتاوی هيئة الکتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۰.

۲: (امدادالاحکام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالکفار و اهل الکتاب والفساق: و هذا شرط عظيم فی زينة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا خبره ده چې کوچنۍ نجونې بايد د کوچنيوالي څخه د دا ډول لباسو څخه ليرې وساتل سي، ځکه چې د دا ډول بېکاره لباس اغوستل يې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربيت غوښتنه هم دا ده چې د لويښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.(۱)

د بې لستوڼو يا نيم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نيم لستوڼي لباس اغوستل په داسي ځايو کي چې هلته يوازي د ښځي محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوريې او داسي نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حياء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسي ځای يا کور او ماحول کي چې نيم لستوڼي لباس اغوستل چې نامحرم يعني هغه څوک چې د دې نکاح ورسره صحيح کېږي يا يو وخت ورسره صحيح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کي چې هلته لېورونه، د خاوند د اکا زامن ورسره په يوه کور کي اوسي جائز نه دي، ځکه چې لېورونه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسي نورو د خاوند قريبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅي يا بازوګان لڅول بيا بېخي نه دي ورته جايز.(۲)

د خلاص ګرېوان د قميص اغوستلو حکم:

داسي لباس يا قميص چې په هغه کي سينه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسي نورو په مخکي اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حيا له مخي د خپلو محارمو په مخکي يې

۱: (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ – ردالمختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

۲: يرى المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزينة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفيه ... و قيد بعضهم بان روية اليدين الماجة الى المرفقين و هذا كله بشرط امن الشهوة (احكام تحميل النساء: ص ۱۰۴).
و من محرمة هى من لا يحل له نكاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدرالمختار: ج ٦، ص ۳٦۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحیح کېدای سي اغوستل یې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قریبان ورسره اوسېږي.(۱)

د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم:

یو فېشن خو د برچاکي قمیص دا دئ چي بارچاک یې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم یو شی یې پر سر اچولی وي بیا یې هم د بارچاک د طرفه څخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قمیص کي هم ستړ چي د مخ د لمني طرف ته یې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي یا تر نامه یو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حیایۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که یې د برچاکو څخه بدن نه معلومېدی بیا هم د شرم او حیا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غیرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټې او مستوري وي.

د حضرت هندي رضي الله عنها د قمیص د لستوڼو په باره کي رائې، چي هغې د لویو لستوڼو والا قمیص اغوستی، ځکه دا وایي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(۲)

۱: و من محرمة هی من لا یحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر و الساق و العضدان امن شهوته ... و الا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦۴ - ٣٢٩).

۲: (فتح الباري: ج ۱، ص ٣٧٣).

لا یجوز لبس الرقیق من الثیاب اذا کان یشف عن العورة، فیعلم لون الجلد من بیاض او حمرة سواء فی ذلک الرجل والمرأة ولو فی بیتها ... الخ (الموسوعة .....، ج ٦، ص ١٣٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسنۍ زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه تر سره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د دوږخيانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح يې ورسره صحيح کېږي) جائز دئ.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمايي: که څه هم لباس به يې اغوستی وي ليکن د تنګوالي يا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پيدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځو سوو کلونو تر مسافت پوري رسېږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) يې تر معلومېږي اغوستل يې جائز نه دي او پرهېز يې د اغوستلو څخه ضروري دئ.[۱]

د چوړي پايجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پايجامې په نامه هغه پايجامه يا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښې کښېنستلای هم نه سي. دا پايجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله يې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثله فن الباس و غيره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

[۱]: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء کاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يکره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا دغسي پايجامې چي مخکي يې ذكر وسو نه د نارينه وو په مخكي او نه د ښځو په مخكي يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونكي به جنت ته هم داخل نه سي.(۱)

د بارچاكي پايجامې د اغوستلو حكم:

بارچاكي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چي ډېري ښځي يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شكل او صورت دا ډول وي چي پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاك وركړى وي نو د دتګ په وخت كي يا بيله تكه يې د دغه بارچاك څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشركان (هندوان)، كافران او بې ديني ښځي اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخكي يې اغوستل جائز نه دي. ځكه چي د محرم په مخكي يې په اغوستلو كي د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو كي مشابهت دئ نو پرهېز ځني كول ضروري دي.(۲)

د پرتوګ د اغوستلو حكم:

پرتوګ چي صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

۱: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالك رحمة الله عليه: ج ۲، ص ۱٦۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ۳٦٦، كتاب الحظ والاباحة).

۲: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدر المختار: فصل فى النظر والمس، ج ٦، ص ۳٦۴).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالكفار و اهل الكتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احكام اتجميل النساء: ج ...، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دئ، ځکه چې ستر ډېر ښه پکښې پټېږي او شریعت مقدسه هم دغسې لباس ته فضیلت ورکړی دئ، چې په هغه کې د انسان ستر ښه محفوظ وي.

یو د پایجامې په نامه یو خاص پرتوګ بعضې ښځې اغوندي چې هغه په جوړولو کې سیده غیچې کوي نو د جوړښت اندازه یې داسې وي لکه یوازې چې پایڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل یې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل یې مناسب نه دي.

لهذا د پایجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضیلت لري، او نبي کریم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمایلې ده.(۱)

د مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قمیص دئ، چې په اوسني رواج کې یې ځوک د واده په شپه په ناوې اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، یو هغه ډول وي چې لمن یې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پورې چې لمن یې په ځمکه ښکېږي یا یې په لاس کې ورسره را اخیستې وي او د دې سره یې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سینې په حصه کې تنګ هم وي او بله د یادولو وړ خبره دا ده چې د مکسي په نامه لباس د عیسوي ښځو خاصیت دئ، نو د دغسې مکسي قمیص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چې یوازې یې لمن غټه وي نور لستوڼي یې پوره وي د سینې پر حصه باندې څه اندازه پراخ هم وي نو بیا یې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چې بې ضرورته اسراف ډېر پکښې سوی وي او اسراف یو خو د پیسو د طرفه وي چې د یوې شپې لپاره یې په ډېرو پیسو رانیسي یا یې کرایه کوي او هم دا اسراف دئ چې ټوکر د ضرورت څخه زیات پکښې کار سوی وي.(۲)

۱: لبس السراویل سنة و هو من الستر الثیاب للرجال والنساء: (کذا فی الغرائب هندیه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: کتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

۲: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه، (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عام مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

د مکسي قمیص یو ډول هغه وو، چي مخکي یې حکم تېر سو، چي هغه یوازي په ناویانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قمیص دا دئ، چي عامي ښځي یې اغوندي د هغه د جوړښت کیفیت هم دوه ډوله دئ، یو خو داسي وي چي تر بیجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه یې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قمیص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چي د چا پر بدن باندي ډېر چسپ وي چي د هغه شخه د انسان اندامونه او ساخت یې واضح معلومېږي او لستوڼي یې هم لنډ وي نو د دغسي مکسي قمیص اغوستل چي دومره تنګ وي لکه مخکي چي وویل سول جائز نه دي. (١)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کیفیت او طریقه یې دا ده چي مخکي به یې قمیص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه یې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، لیکن د هغه سره فرق ډېر لري هغه دا چي یو خو یوه اندازه تنګ وي دوهم دا چي قمیص یې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چي محض یې سروزنه په پټه وي، نور یې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسي لباس یا قمیص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غیر اسراف و لا مخیلة و هذا من هذا (تفسیر ابن کثیر: ج ٣، ص ٣١٤).

یتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسیر الماتریدي: ج ۴، ص ٢٨٠).

و ابن عمر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ٦، ص ٥٥، کتاب اللباس).

[1]: و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره بې حيايي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بيا د نارينه وو په مخکې يې اغوستل د ښځي بې حيايي په ګوته کوي، نو ځکه يې اغوستل جائز نه دي.(١)

د انارکلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کيفيت او طريقه يې تر ډېره حده صحيح وي او جوړښت يې دا ډول وي چې قميص يې ګردي او پراخ وي او دا ډول يې پايجامه هم صحيحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کيفيت وي نو اغوستل يې جائز دي.(٢)

د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوري پنجابي لباس جوړ داسي وي چې قميص يې بارچاکونه لري او پرتوګ يې ډېر تنګ وي چې پر بدن باندي ډېر چسپ وي او د دغه سره يې بعضي ښځي يې د قميص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسي کيفيت او صورت کي چې جوړ وي د چوري پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوري پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کي نه وي يعني د قميص لستوڼي يې لنډ نه وي او پرتوګ يې پر بدن باندي چسپ نه وي نو بيا يې اغوستل جائز دي.(٣)

د ساوريا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوريا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې جوړښت يې په دا طريقه وي

---

[١]: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوى هيئة كبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣٩).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غير فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، سعيد).

[٢]: لا بأس بلبس الثياب الاجميلة اذا كان لا ينكر عليه في (البحرالرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل فى اللباس).

[٣]: و على هذا لا يصل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي قميص يې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ يې جوړوي، چي څوک يې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه څنې واضح معلومېږي، لهذا د دغسي لباس اغوستل چي د چا د بدن ساخت او اندامونه يې واضح معلومېږي جائز نه دي حرام دي. (١)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو څخه مشهور لباس دئ، چي اوس يې څوک د بنګله په نامه باندي هم يادوي، د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ډول وي چي د نامه تر حدودو پوري يې جانکټ وي او بيا جلا لمن وي، يعني جوړ يې داسي وي چي جانکټ يې جلا وي لمن يې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کېږي، بعضي ښځي يې بېله لستوڼو يا نيم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه يا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چيري بېله لستوڼي يا نيم لستوڼي وي نو اغوستل يې جائز نه دي، البته که لستوڼي يې پوره وي نو بيا يې اغوستل جائز دي. (٢)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چي په دا ډول يې څوک جوړوي چي قميص او پرتوګ دواړه آزاد جوړېږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسي صورت کي يې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات يې څوک داسي هم جوړوي چي لستوڼي يې نه وي ورکړي که يې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بيا

١: قال العثمانى مدظله العالى: فكل لباس ينكشف معه جزء من عورة الرجل و امرأة لا تقره الشريعة الاسلاميه مهما كان جميلاً ... و كذلک اللباس الرقيق او الاصق بالجسم الذى يحكى للناظر شكل حصة من الجسم ... فهو فى حكم ما سبق فى الحرمة و عدم الجواز (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ٨٨، كتاب اللباس).

٢: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣۴٩، فصل فى اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کي د ښځو د لباسو ډيزاينونه او فېشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چي د هغو د جوړښت کيفيتونو ته او د جوړ طرزونو ته څوک په تعجب کي کېږي، د هغو فېشني لباسو څخه يو لباس په نامه ګير پرتوګ دئ، چي جوړ يې داسي سوی وي چي پرتوګ يې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قميص يې لنډ ور جوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چي يو طرف ته پرتوګ يې دومره لوی وي بل طرفته يې دومره کوچنی او لنډ قميص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکي په دا ډول لباس اغوستلو کي يو ډول بداخلاقي ، بې حيايي او اسراف هم وي نو لهذا د يوې مسلماني او حياداري ښځي لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چي مکمل څوک پکښي مستور وي يعني پخپل مناسب انداز باندي جوړ وي، چي نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چي لستوڼي يې لنډ وي او د قميص غاړه يې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چي ښه څوک پکښي مستور وي په اوسني وخت کي

۱: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالكفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... ای فی الاثم و الخير ... (مرقات المفاتيح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فی هذا الشرط ما قال رسول الله صلی الله عليه وسلم: من لبس ثوب شهورة فی الدينا البسه الله ثوب مزلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابوداود: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (١)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسنۍ زمانه کې بعضې څوک دا فکر کوي چې څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسې ډول ډول لباسونه رائج سول، چې په هغو کې د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضې داسې وي چې د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضې دا ډول وي، چې ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايۍ او بې شرمۍ او بداخلاقۍ شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چې نن سبا يې بعضې ښځې د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندې اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چې يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چې د مخ لمنې ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چې د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چې د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چې په هغه کې د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چې بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (٢)

١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل فی اللباس).

فان الاسلام ... لم يقصره علی نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادی (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ٨٧).

٢: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فی ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سینه بند د استعمالولو حکم:

د سینه بند د استعمال بنیادي مقصد د ځیګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره یې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چیري د سینه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځیګر ښکاره او واضح پکښي معلومېږي نو بیا یې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سینه بند استعمال په نیت د ځیګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سینه بند استعمال په نیت د ځیګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند د مخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول یې جائز نه دي.(۱)

د زنانه جانکټ (انګیا) د اغوستلو حکم:

هغه جانکټ (انګیا) چي عموماً د ښځو لپاره د یخ ځخه د ځان ساتلو لپاره جوړېږي او کیفیت او جوړ یې هم د نارینه وو د جانکټ (انګیاوو) ځخه جلا وي نو د ښځو لپاره یې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جانکټ (انګیا) جوړ او استعمال د نارینه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره یې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره یې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارینه وو لپاره یې اغوستل جائز نه دي.(۲)

والغالب فی البنطلون انه ضیق ... (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۱).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحیاء و خدشاً للمروءة ... حتی لا یکون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احکام لتجمیل النساء: ج ۱، ص ۱۰۷).

[1]: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[2]: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهین من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحدیث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العکس فی اللباس والزینة ... دون الاخر (احکام تجمیل النساء: ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم:

رخچيني پر دوه ډوله دي، يو هغه ډول دي چي د نارينه وو لپاره خاص دي، چي عموماً يې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچيني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچيني دي چي بعضي سپين سري ښځي يې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت يې استعمال جائز دي. البته که چيري يې استعمال د فېشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلی وي نو بيا يې هم استعمال جائز نه دئ.(۱)

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

دري ډوله تصويرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي يا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصيل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان يا نورو حيواناتو يا مرغانو.

دوهم:

د غير ذی روح (د ساه نه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شيانو.

دريم:

د کفارو د شعائرو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صليب يا د هغو نښو تصويرونه چي دوی ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوی د ممالکو د بيرغونو تصيرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم:

۱: عن ابن عباس ﷺ قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهين من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

اذا کان اللباس غالبه لباس رجال نهيت عند المرأة و ان کان ساتراً (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذي روح (ساه اخيستونکو شيانو) لکه د انسانانو، حيوانانو او مرغانو عکسونه جوړول يا په بل باندي جوړول يا د کېمرې په ذريعه ورڅخه اخيستل يا پخپله اخيستل يا په کورونو کي ايښوول يا ځړول يا پر لباسو باندي نقش کول يا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي دا ټول په شريعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځايو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي د نارينه او ښځينه وو لپاره مکروه تحريمي دي.

ليکن بعضي غافله مسلمانان يا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي يا يې په ښځو يا پخپلو کوچنيانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه يا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګيا يا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان يې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حديث شريف کي نبي ﷺ فرمايي:

عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول اشد الناس عذاباً عندالله المصورون.(۱)

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت دئ: دی وايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل چي د قيامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

۱: (مشکوة: ج ۲، ص ۳۸۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عن ابن عباس ﵄ سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فى الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس ﵄ فرمايي چې د نبي کريم ﷺ څخه مې واورېدل چې ده مبارک وفرمايل: چا چې يو صورت په دنيا کې جوړ کړ نو د قيامت په ورځ به دی مکلف سي چې دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه ورکړه، دی به يې نه سي ورکولای.

او نبي کريم ﷺ په بل حديث شريف کې فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چې په کوم کور کې تصويرونه (عکسونه) وي يا سپی وي و هغه کور ته د رحمت ملائکي نه داخلېږي. (۳)

که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) ډېر کوچني عکسونه وي؟

که چيري تصوير (عکس) ډېر کوچنی وي او د ليري ځای څخه نه معلومېږي، که څه هم څوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فکر کولو سره ورته معلوم سي نو د مجبوری په وجه يې اغوستل جائز دي او بېله

۱: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

۲: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

۳: فظاهر كلام النووى فى شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره فصنعته حرام بكل حال ... و سواء كان فى ثوب او بساط ... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ٦۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه ... و هو اى الثوب مكروه بذاته: فكيف به فى الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فى لباسها او فى حليها هو أمرمحرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورته يې اغوستل ښه کار نه دئ[۶۱].

پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سر نه وي يعني ورڅخه قطع سوی يا يې مخ نه وي يا يې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصوير جوړښت داسي سوی وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي يا يې وروسته تر جوړښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصويرونه (عکسونه) وي جائز دي.[۱]

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصويرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جايز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.[۲]

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم

د صليب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

[۶۱] (الا ان تكون صغيرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حكم الوثن لا تكره في البيت والمراد بالصغيرة التى لا تبدو للناظر على بعد و الكبيرة التى تبدو للناظر على بعد (كذا فى فتح القدير: ص ۴۱۴، ج ۱).

[۱]: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضو لا تعيش بدونه ... قوله او مقطوعة الرأس اى سواء كان من الاصل او كان لها رأس و محى و سواء كان القطع بخيط ... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ۱، ص ۶۴۸، سعيد).

[۲]: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة و لا التكسب به: وسواء الشجر المثمر و غير (شرح النووى على الصحيح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، كتاب اللباس).

فان غير ذى الروح لايكره كالشجر (فتح القدير: ج ۱، ص ۴۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا ټوله تجارت تقریباً په اوسنۍ زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ یو مهم کار یې د خپل دین د ترقۍ او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دین او باطل مذهب عقیده او د هغه نښي و نښانې د فېشن او ډیزاین په صورت کي په ټوله دنیا کي وغوړولې او نشر یې کړي او د شعائرو نشر یې دا ډول نه دئ چي یوازي پر یو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچینه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعلیم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شیانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي یو ډول د ډولونو یو تصویر (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نښان عکس وي چي صورت او کیفیت یې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق یې دا دئ چي په صلیب کي یې لاندي خط اوږد وي، کله د یهودو د شپږ کونجه ستوري تصویر (عکس) وي. اوس موږ دغه کار ته سازش ویلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا یو فکري جګړه ده چي مغربي هیوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان یې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډیزاین په نامه یې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې یې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنیا کي یې خپل د دین شعائر پیژندلي دي حتی چي محض یو کمزوري مسلمانان یې هم استعمالوي او د صلیب د نښان استعمال خو څه بلکي ماتول یې په شریعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کریم ﷺ عمل هم دا وو، چي چیري به یې داسي شی ولیدی چي پر هغه باندي د صلیب د نښان سره مشابهت وو نو نبي کریم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صلیب د نښان عکس د نورو شیانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

۱: عن یحیی عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم یکن بترک فی بیته شیئاً فیه تصالیب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلیب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د يوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخیستونکو تر تصویر ډېر بد په شریعت کي بلل شوی دئ.

او د صلیب نښان استعمالول یو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايي: چا چي د دوی سره (یهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نیت يې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقیده کي ګډ بلل کېږي او د صلیب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عیسی علیه السلام وفات سوی دئ او دغه عقیده د قرآنکریم د آیات څخه صریح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صلیب د نښان استعمالول د اسلامي غیرت خلاف دي او په شریعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صلیب تصویر وي د ټولو. مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي. (۱)

د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي يا پر نورو داسي شیانو باندي چي پر هغه باندي د بیرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بیا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بیرغونه وي او د ملک بیرغ دا د هغه ملک یا وطن علامه او نښاني وي او د کفارو د ملکو بیرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول یا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هیواد بیرغ وي د مسلمان د اسلامي غیرت خلاف دي او بل دا چي په حقیقت کي د کفارو د بیرغ

۱: من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخیر (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصلیب شعار یختص بالنصاری و هو أمر عبادة لدیهم ... و لبس المسلم له یعد رضیاً بالانتساب الیهم ... و لبس الصلیب فیه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی رعمهم انهم قتلوا عیسی علیه السلام و هذا مناف لصریح القرآن، حیث یقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه لهم (احکام تجمیل النساء: ص ۳۴۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل یو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي نښنو سره محبت نه کول دي او نبي کریم ﷺ چي د صلیب او د شرک نښې ماتولې او بیا د نبي کریم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو د زیـ... ـخه ځان وساتئ (۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هیوادو بیرغونه وي او دا عمل د اسلام د غیرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي یا بل د اغوستلو پر شي باندي یا په کور کي د ځړولو یا ایښوولو پر شي باندي تصویر (عکس) وي نو اول خو دي یې لیري کړي او د ایښودلو او استعمال څخه دي یې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که یې لیري کول یا ضایع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بیا دي په لاندي طریقو کي په یوه طریقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصویر (عکس) سر دي ور څخه پرې کړي ځکه علماء فرمایي چي کله د تصویر سر ور څخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي (۶۷).

دوهم:

د تصویر (عکس) هیئت دي ورخراب کړي که څه هم نیمی پاته سي.

دریم:

یا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي یا دي داسي کار ور څخه واخلي چي په هغه کي د تصویر توهین راسي.

څلورم:

یا دي پر تصویر (عکس) باندي یو شی وموږي چي د تصویر هیئت ختم

۱: و ایاکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحیح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

(۶۷): (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي یا یې هیئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صلیب تصویر وي یا د صلیب مجسمه وي نو تصویر دي خراب کړي او که یې مجسمه وي نو بیا دي یې ماته کړي.

که د صلیب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي یې خراب کړي که څه هم د صلیب نښان پر قالین، غالۍ، فرش باندي وي بیا یې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صلیب نښان د تصویر څخه ډېر شنیع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاریخ دئ، او مهرجان چي د میزان اول تاریخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهلیت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کریم ﷺ مدینې منورې ته تشریف راوړی د مدینې منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، یعني په دغو ورځو کي یې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به یې اغوستل او داسي نور، نو نبي کریم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وویل، چي د جاهلیت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پیغمبر ﷺ وفرمایل: په تحقیق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خیرتر دې درکړي دي یوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بیا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې یې، آن تر ننني زمانې پوري چي په اوسنۍ زمانه کي بعضې کمزوري مسلمانان یې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، یو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، یو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسیانو، مشرکینو او شیعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان كانت الصورة الذرات الارواح و هى فى لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احكام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي په دې نيت چي د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.(۱)

د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زينت لري او د لباس د لا زينت او ښايست لپاره ښځي پر لباسو باندي د کشيده کارۍ کار يا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشيده کاري سوی لباس اغوستل جائز څه بلکي افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چي د شريعت مقدسه د اصولو مطابق وي.(۲)

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځي اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکي په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترين کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندي نقش او نګار دا ډول وي چي په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بيا د دا ډول دستکلو

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).
قال المظهر فيه دليل على ان تعظيم النيروز والمهرجان و غيرهما اى من اعياد الكفار منهى عنه.
والاعطار باسم النيروز والمهرجان لايجوز (مجموعة الفتاوى: ج ۲، ص ۲۹۲).
و يخروجه الى نيروز المجوس لمرافقته معهم فيها ... و باهدائه ذلک اليوم للمشرکين و لو بيضة تعظيماً کذلک (هنديه: ج ۲، ص ۲۷٦).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهية).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ (۱)

په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند يې مړ سوی وي يا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مرګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښايسته لباس اغوستل يا د ښايست شيان استعمالول جائز نه دي (۲)

د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د ورېښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که ورېښم اصلي وي که مصنوعي وي، که يې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د ورېښمين لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارينه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د ورېښمين لباس اغوستل جائز نه دي (۳)

د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لويو ښځو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو ښځو څخه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي يا د فتنې

۱: و ثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها و هو الجورب او النعل ان کان من النوع الساتر (تجميل احکام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى و لا تخصب ولا تکتحل، (مشکوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و يحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: کتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). يکره لبس الحرير للذکور صغيراً کان او کبيراً، (الفتاوی السراجيه: باب فی اللبس، ص ۷۵، سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ېره د ډېر کوچنيوالي په خاطر نه وي نو اغوستل يې جائز دي، البته چي آينده د دغو کوچنيو نجونو تربيه او عادت خرابېږي يا په لوی والي کي يې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه يې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شيانو تصويرونه (عکسونه) وي يا د صليب تصوير (عکس) وي او يا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنيو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لويانو نارينه او ښځينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنيو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که يې په واغوندي ګناه يې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نيت

ترټولو دمخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نيت خپلول چي زه کوم لباس

---

[1]: اما الصبيان: فان کان مميزاً غير ذی شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الرکبة اذ انه لا شه [illegible]له اشبه الطفل ... و لا يجب لاستتار عمن هو دون سبع سنين فی امر من الامور (احکام تجميل [illegible]: ص ۱۰۲).

و ما يکره [illegible] لبسه يکره للغلمان و الصبيان ... ولاثم علی من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هنديه: ج ۵، ص [illegible]۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالى د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چې الله تعالى ما ته د داسي لباس د اغوستلو توفيق راکړی او د رانيولو قدرت يې راکړی دئ، چي د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښايسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده.

بېشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي وويني (۱).

(۲)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُلله اَلَذِیْ کَسَانِیْ هَذَا الثَوْبَ وَ رَزَقَنِیْهِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِنِّیْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالى لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته يې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد يې ما ته راکړی دئ (۲)

(۳)

لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه څخه شروع کول يعني د قميص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستوڼی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پايڅه په پښه کول، د نبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (۳)

(۴)

۱: ترمذي: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

۲: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

۳: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: كتاب اللباس، ج : ٦ ص : ٣٩٠ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ١٦٨٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، یعني د قمیص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پایڅه کښل سنت او د لباس آداب دي (۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو یا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندي ذکر سوې دعا دي ووایي:

بسم الله الذي لااله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل یا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کریم ﷺ فرمایي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ایمان لري نو موزې دي نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی یې نه وي.

تشریح: که څه هم دغه حدیث د الفاظو له رویه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي (۳)

۱: عن ابي هريرة ﷺ ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدكم فليبدأ باليمنی و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي ﷺ فيستحب البداءة باليسار في كل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلک ... والسراويل والكم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذكار النووي: ص ۲۴).

۳: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، یو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قمیص یې د پښو (بجلکو) څخه یوه لوېشت لوړ.

دوهم: جائز لباس یې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه یې قمیص یو شرعي ګز لوړ وي(١)

(٧)

په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزویر یعني د خلکو په مخکي خپل ځان یا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس یوازي زه لرم، بل څوک یې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طریقه ځان ښایسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او میانه روي اختیارول په کار دي(٢)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف ... عند تطبیقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجمیل النساء: ص ٣٥٥).

[1]: و عن ابن عمر ﷺ قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنین فی الذیل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن یرسلن الینا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ٧٧٦، باب فی قدر الذیل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما یزید علی هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ٢٥٩، ج ١٠).

[2]: عن عائشة ﷺ ان أمراة قالت یا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم یعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم یعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس والزینة، باب النهن عن التزویر، ص ١٩٢، ج ٢).

والمقصود ان یظهر للناس اتصافه بدالک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذريعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي (۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه يو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خيرن سي نو پرېولل يې په کار دي، او نبي کريم ﷺ يو څوک وليدی چي هغه خيرن لباس اغوستی وو، نو نبي کريم ﷺ وفرمايل: آيا پاکونکی او يا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای (۲)

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حيا د ښځو لپاره زينت ده، نو کله چي د ښځي څخه حيا ورکه (ليري) سي ګويا هر شی ور څخه ولاړل، ځکه حيا د ښځي لپاره خزانه او ښايست ده.

(۱)

د نارينه وو د مجلس اجازه

ښځه بايد هغه مجلس ته چي په هغو کي نارينه ناست وي اجازه واخلي که

۱: التواضع فی اللباس والتوسط فيه، فيستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجميل احکام النساء: ص ۳۵۸).

۲: عن جابر بن عبدالله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر عليه ثياب و سخة فقال اما کان هذا يجد ماء يغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم ورونه يې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کي.

(۲)

په کښته اواز خبري کول

ښځه بايد په کښته آواز هميشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

دلاري پر کناره تلل

ښځه چي کله د يو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کي نه ځي بلکي د لاري پر اړخ (کناره) بايد ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه بايد په ټليفون کي يا په عام ځای يا لار کي په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبري نه کول

د ښځي لپاره په لار کي په زوره خبري کول يا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتياط کول په کار دي.

(۷)

په يوازي ځای کي لباس بدلول

ښځه بايد د لباس د بدلولو پر مهال په خونه يا بل داسي ځای کي چي دا لباس بدلوي يوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه بايد حمام يا پاى خانې (د ضرورت ځاى) ته د داخلېدو په صورت کي دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سينګار په اړه
د زينت، جمال او تجمل معنى

زينت:

د زينت لغوي معنى د سمولو او ښايسته کولو په معنى ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنى راځي، چي د هغه مقابل طرف (شين) د خراب سوي په معنى راځي.

د زينت اصلي ماده زين ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزين ويل کېږي او دا ډول د زينت معنى پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شى سم سوى وي يا سم سي او د دغه يو لفظ د تزئين هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنيت په لغت کي پر يو زائد شي باندي يې اطلاق کېږي، يعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زينت ويل کېږي.

لهذا زينت سينګار او ښايسته جوړولو ته ويل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښايست والي په معنى دئ، او د دوى دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال يا ښايسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سيرت دواړو باندي هم راځي، جميل

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا ښایسته د مکمل جسم او د حسین صورت درلودونکي حیوان ته ویل کېږي.

یعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زینت د مصنوعي حسن یا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زیات سوي وي د هغه نوم زینت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکلیف سره حسین جوړول یا ښایسته جوړول یا یو شی یا انسان ښایسته کول او مزین کول.

یعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحیح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د یوه شي د اضافه کېدو په یوه شي کي وي او دغه د انسان پیدایښت او اصلي حسن دئ.

که څه هم زینت او سینګار ته اصلي حسن ویل سوي دي ځکه قرآنکریم د اصلي حسن بعضو شیانو ته زینت ویلي دي لکه په سورة نور کي په آیت نمبر (۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ) څخه زینت او حسن اصلي مراد دئ.

او په بعضو احادیثو کي بیا د زینت څخه اضافي شیان لکه زېور، د ورېښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي [۱]

د زینت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ یوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښایست) یې اصلي پیدائشي وي بل شی پر زیات سوی نه وي.

د زینت لفظ د اصل خلقت حسن (ښایست) ته هم شاملېږي او چي یو شی پر زیات سوی وي هغه ته هم شاملېږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پیدائشي) وي او زینت کسبي وي.

---

[۱]: تفسیر ابن کثیر: ج ۷، ص ۲۴۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته کله پر زينت باندي د زينت خلقتي (پيدائشي) اطلاق کېږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزين فرق:

تزين، تجمل او تحسين د بعضو پر رايه باندي درې سره هم معنی دي، يعني ښايسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښايست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وربښتانو رنګ او داسي نور... او د بعضو پر رايه باندي تزين او تجمل يو څه فرق لري، تزين هغه ښايست ته ويل کېږي، چي پر اصل ښايست باندي زياتوب سوی وي خو بيا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمايي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آيت)

ترجمه: موږ د دنيا آسمان ښايسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښايست ته ويل کېږي، چي پر اصل ښايست باندي څه زياتوب سوی وي او زياتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمايي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

يادونه:

پورتنی تحقيق له لاندي کتابونو څخه اخيستل سوی دئ:[۱]

زينت او سينګار د شريعت له نظره:

زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ، ميک اپ کول، ځان ښايسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي زه ښه وايسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[۱]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲٦. القاموس المحيط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجميل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهيه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښایست والي او د سینګار کولو هدف یې یوازي د هغه چا لپاره سي چي په ټوله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شریک دئ او د هغه لپاره ځان ښایسته کول او سینګارول ضروري او لازمي دي.

لیکن په اوسنۍ زمانه کي نوي نوي فېشنونه راغلل او په هغو کي یو تر بله په مخکي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سینګار او ښایست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سینګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سینګار او ښایست کي د شرعي حدودو څخه دباندي نه وزي او د سینګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سینګار د جواز لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سینګار نه کوي یا د هغه په مخ کي به د سینګار په حال کي نه تېرېږي.

۲. سینګار به د اسراف په توګه نه وي یعني په سینګار کي به غیر ضروري زائد شیان نه استعمالوي.

۳. سینګار به د ریاکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.

۴. سینګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کریم ﷺ فرمایي: هره سترګه زناکوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبویي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني لکه زانیه ده (۱)

الله تعالی ﷻ فرمایي:

وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰آیت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک ﷻ اسراف کوونکي نه خوښوي.

۱: الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله تعالی ښځې په دې باندې مکلفې کړې دي چې خپل زينت به د نامحرمو نارينه وو په مخ کې نه ښکاره کوي او د دنيا ټوله نارينه او ښځينه پر دې خبره موافق دي چې د ښځې د زينت او سينګار او ښايست اصلي ځای او مرکز يوازې مخ دئ، ځکه مخ د ښځې هغه ځای دئ، چې تر نور بدن په مخ باندې ډېر مصرف کوي او د انسان ښايست هم خصوصاً په مخ کې وجود لري.

قرآنکريم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حکم کړی دئ، او د ښځې لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړی او که زينت او سينګار وکړي بيا د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.(۱)

يوه مؤمنه حياداره ښځه چې د هغې په زړه کې يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو نارينه وو مخ ته بيا چې زينت او سينګار يې هم کړی وي نه راځي.

د ښځې تګ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته چې زينت او سينګار يې هم کړی وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زينتي او سينګار کړې ښځې تېرېدل د نامحرمو نارينه وو په مخ کې څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمنې حياداري ښځې لپاره د زينت او سينګار سره د نامحرمو نارينه وو مخته راتګ او په سينګار کې اسراف کول يا په سينګار کې يو تر بله مقابله کول او په سينګار کې د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله کارونه د ښځې او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسوونکي کارونه دي.

د سينګار کولو شرطونه:

څرنګه چې ځان ښايسته کول يا سينګارول د ښځې طبيعي غوښتنه ده، خو شريعت مقدسه د ځان ښايسته کولو او سينګارولو لپاره څه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق يې د ځان د ښايسته کولو او سينګارولو جواز ورکړی دئ.

۱: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ...... النور اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شرطونه په لاندي ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زینت به پټوي او خپل زینت به بل نامحرم ته نه ښکاره کوي، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱)

ترجمه: او دوی دي خپل زینت او ښایست نه ښکاره کوي مګر هغه چي ښکاره کېږي د هغه څخه (لکه پوړنی یا لباس) او دوی دي پر خپلو ګرېوانو باندي خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځای الله تعالی فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونیسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو کورونو کي او مه ښکاره کوئ (خپل ښایست بېګانه خلکو ته) د مخکنیو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښایست) اظهار مه کوئ.

تشریح:

د اسلام تر راتګ مخکي د جاهلیت په زمانه کي به ښځي بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښایست او سینګار ښکاره کول او ښوول به یې په علانیه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقي او بې حیايي د اسلام مقدس دین ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته یې واضح حکم صادر کړ چي دوی دي پخپلو کورونو کي هستوګنه وکړي او د جاهلیت د زمانې په شان دي دباندي نه وزي او نه دي د خپل حسن، جمال او سینګار نمایش او ښودنه کوي.

دوهم:

خپل زینت او سینګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښکاره کول جائز نه دي، بلکي د ښځو لپاره ضروري دا دي چي د زینت او سینګار په کولو کي نیت

---

[۱]: سورة النور: ۳۰ آیت

[۲]: سورة الاحزاب: ۳۳ آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زينت او سينګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چي الله تعالى په قرآنکريم کي فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زينت ښايست (او ځاى د ښايست) (هيڅا ته) مګر د خپلو مېړونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د هغه دي) يا خپلو پلرونو (او نيکه ګانو) يا د خاوندانو پلرونو يا خپلو زامنو (او لمسيانو) ته يا د خپلو خاوندانو زامنو ته يا خپلو ورونو ته يا خپلو د ورونو زامنو ته يا د خپلو خوندو زامنو ته يا خپلو ښځو ته يا هغه چا ته چي دوى يې مالکاني سوي وي يا د هغو نارينه وو څخه چي (ښځو ته) احتياج (اړتيا) نه لري يا هغو هلکانو ته چي دوى د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشريح:

ښايست او سينګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ويل کېږي، چي هغه د لباس يا زېور او نورو شيانو څخه حاصلېږي، ځکه چي د زيبائش (ښايست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زينت ته شامل دئ، او د ښايست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هيڅ قسم خلقي يا کسبي ښايست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زينت او ښايست چي دا يې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولاى سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولاى.

يادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصيل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسنۍ زمانه کي ورڅخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي موږ خو ښځي يو هم مثل يو او د نارينه په ډول شهوت موږ نه لرو، لهذا يوه ښځه د بلي ښځي ټوله بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زينت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زينت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: يو نارينه دي د بل نارينه عورت ته نه ګوري او يوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارينه دي په يوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په يوه بستره کي پروزي[1]

څلورم شرط:

دا دئ چي په سينګار کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارينه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پايزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهليت په وخت کي به ښځو پايزېبونه په پښو کول نو کله چي به يې تګ کاوه نو د پايزېبو آوازونه نارينه وو اورېدل نو نارينه به يې ځان ته متوجه کړ، يا د خوشبويۍ (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارينه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بيا د کور څخه ووزي.

نبي کريم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمايي:

عن ابی موسی رضی الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عين زانية، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهی کذا کذا يعنی زانية (۲)

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضی الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس د باندي ووزي د نارينه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي ده يعني

---

[1]: (مسلم: کتاب الحيض، باب التحريم النظر الی العورات).

[2]: (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه زانيه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځي د زينت او سينګار لپاره يو شرط دا دئ، چي په زينت کي به يې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړی يا په سينګار او زينت کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړي چي هغه د نارينه وو سره خاص وي يا په زينت او سينګار کي داسي يو عمل اختيار کړي چي هغه عمل په نارينه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي، چي نبي کريم صلی الله علیه وسلم لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندي چي د نارينه وو سره يې مشابهت کړی وي او پر هغو نارينه وو باندي چي د ښځو سره يې مشابهت کړی وي.

او دا حديث شريف يوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي يا په زينت او سينګار کي وي او يا په داسي نورو عملونو کي [1]

شپږم شرط:

دا دئ چي په زينت او سينګار کي به يې يو ناجايز عمل نه وي اختيار کړی، مثلاً د سر د کوڅيو پرې کول (په هغه اندازه چي د نارينوو سره مشابهت راسي)، يا وروځي کول يا د بلي ښځي وربښتان پر خپل سر باندي ايښوول يعني مښلول او داسي نور.

که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زينت او سينګار به يې د شريعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزينت او سينګار غوښتنه کوله چي هغه په شريعت مقدسه کي جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دي د شريعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله صلی الله علیه وسلم المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج : ١٨ ص : ٢٣٩، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ٥٤٣٥).

و هذا الحديث اصل فى عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعكس فى اللباس والزينة (احكام تجميل النساء، ص ١٠٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نبي کریم ﷺ فرمايي، چي د مخلوق اطاعت (پیروي) د الله تعالی په ناراضي کي مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ(۱)

او په یو بل حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايلي دي، چي: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چي وربښتان ایږدي یا ورایږدي یا وروځي کوي یا یې ورکوي (۲)

اووم شرط:

په زینت او سینګار کي به یې د کفارو یا فاسقانو یا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختيار کړی او د مسلماني ښځي د زینت او سینګار په باره کي دا یو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځي فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځي ته الله تعالی د دنیا په ټولو ښځو کي یو خاص امتیاز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکي د مسلماني ښځي مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا څخه بېزاري اختيار وي چي د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضي مسلماني ښځي له دغه شرط څخه غافلي دي الله تعالی دي دوی ته هدایت ورنصیب کړي (۳)

اتم شرط:

په زینت او سینګار کي به داسي شیان نه استعمالوي چي په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسي شي باندي به د زینت او سینګار نه کوي چي آینده نور تاوانونه رامنځته کړي.

۱: مسند احمد ج: ۳ ص: ۴۷ ط: المکتبة الشاملة

۲: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: کتاب النکاح، باب لا تطيع المرأة).

۳: و هذا شريط عظيم فی زينة المرأة المسلة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل كثراً فى مجتمعات النساء اليوم (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لا ضرار ... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کي يو لوی اصل او قانون دئ، چي د هر هغه شي چي د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کي يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېرښت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چي کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازي او يوازي لامل دا دئ، چي په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چي د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چي د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چي د هغه په اغوستلو سره څوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چي ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې څوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسي فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کي اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کي د شهرت څخه مراد دا دئ چي د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چي په خلکو کي مشهوره سي او د شهرت اندازه د

۱: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما يضر لجاره).

۲: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... و الاصل فی هذا قول النبی ﷺ لا ضرر و لا ضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو د عاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه دېر قیمتي یا کم قیمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.(۱)

لسم شرط:

د زینت او سینګار د شرطو څخه یو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زینت او سینګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزیر او اسراف ته رسېږي او د دې بېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لویي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زینت وو هغه ورڅخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی ﷻ ارشاد مبارک دئ(۲):

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَـٰطِينِ ۖ وَكَانَ ٱلشَّيْطَـٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آیتونه)

ژباړه: تاسو زیات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کونکي د شیطانانو وروڼه دي او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې نیت صحیح وي یعني نیت به یې یوازي د زینت او سینګار کولو نه وي بلکي په زینت او سینګار کي به یې نیت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه وایسېږم او خاوند خپل حسن او زینت ته

۱: من لبس ثوب شهرة فی الدینا البسه الله ثوب مذلة یوم القیامة، ثم الهبة فیه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثیاب، ص ۲۵۷).

۲: ولاتسرفوا انه لایحب المسرفین –لانه لا یحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو یستربه العورة و اما غیره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسیر الماتریدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نيت باندې اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زينت او سينګار په دا نيت وکړي چې خاوند ته ښه معلومه او ښه وايسېږم نو الله پاک پر دغه نيت باندې ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کې او په زينت او سينګار کولو کې دا نيت وکړي چې په ښه لباس او زينت کې مې نيت د نورو ښځو ترغيب دئ چې نورې ښځې به هم ښه لباس وکړي چې هغه هم د شريعت موافق سي او د خيرن لباس او خيرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چې د لباس او بدن د پاکۍ يې عادت سي که څه هم ډېرې ښځې زينت او سينګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کې د خاوند لپاره يې نه کوي، بلکې چې دوی يوې ښادۍ ته ځي نو زينت او سينګار کوي په دا نيت چې موږ د نورو ښځو په مخ کې ښې معلومې سو نو په دې نيت دوی اجر او ثواب نه سي پيدا کولای، بلکې دغه نيت د دوی لپاره د لويي او تکبر ذريعه او سبب ګرځي.

لهذا په زينت او سينګار کې ښه نيت مراعتول ضروري دي، ځکه چې اجر او ثواب پر نيت باندې مرتب دئ.

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آيت) ([1])

ژباړه: باور وکړئ چې الله جل جلاله په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

[1]: انما الاعمال بالنيات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر اليه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

د ښځو د وېښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځي د جمال او زينت يو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زينت نښاني ده او بيا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زينت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابياتو ﵅ څخه يوې صحابي ام سلمة ﵂ د نبي کريم ﷺ څخه سوال وکړ چي يا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅيو خلاصېدل ضروري دي که يا؟

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بيا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حديث د صحابياتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﵅ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﵁ بن عبدالرحمن روايت کړی دئ، فرمايي چي زه او د حضرت عائشي ﵂ رضعي ورور د حضرت عائشي ﵂ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشي ﵂ رضعي ورور د حضرت عائشي ﵂ څخه د نبي کريم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها یو لوښی د پیالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابین کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمایي چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د ازواجو مطهراتو وېښتان د وفره (تر اوږو څخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حدیث شریف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د ازواجو مطهراتو وېښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې وېښتان د ښځې لپاره یو نوع مهم زینت دئ، خصوصاً چې د ښځې وېښتان څومره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنیو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به یې وېښتان کوچني (لنډ) کړه، ځکه چې په زینت کې یې د عدې د تېرېدو تر وخته پوري کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د وېښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښایست او نه زینت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زینت او سینګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د وېښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پوري یې اندازه ده د (صحیح قول مطابق) تر هغه کمول یا لنډول یا د وېښتانو دومره کوچني کول یا لنډول چې د نارینه وو سره یا فاسقو او فاجرو ښځو سره یې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکې مکروه تحریمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې یې د ټوله سر د وېښتانو څخه د ګوتې د یوه بند په اندازه پرې کول جایز دي.(۱)

---

[1] : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ٤٩٧

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول يا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پېکي) پرېکولو يا لنډولو ته په عربي ژبه کي قَصّه وايي، نو د پېکي په پرې کولو يا لنډولو کي يا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زينت يا ښايست والي کي زياتوالی راولي او د ښځي لپاره زينت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پېکي وېښتان پرې کول يا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره يا د نارينه وو سره به يې مشابهت نه وي کړی.(۱)

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکني مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زينت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزایه و ان یأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصیة الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء کان بحلق او قص او نتف او نورة فلیحرر و المراد بعدم الجواز کراهة التحریم (درالمختار: ، ج : ٦ ص : ۷۲۷،ط: المکتبة الشاملة امداد الفتاوی: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فریق یری الاباحة لکنه یشرط عدم التشبه بالرجال والکافر ... و فی هذه الحالة کرهه لها (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

[1]: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمی هذه الطریقة (القَصّة) و قد تکون بحیث تغطی الجبهة فقط او اقصر قلیلاً او اطول قلیلاً و قد اشار الی جواز ذلک بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقه ... الخ.

و فریق یری الاباحة لکنه یشترط عدم التشبه بالرجال ولا الکافرات (احکام تجمیل النساء: ص ۱۲۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجې د سر وېښتان تويېږي نو بيا يې پرېکول جائز دي. يا په وېښتانو کې کله فرق وي بعضې کوچني وي بعضې غټ وي نو د کوچنيو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنيو وېښتانو سرونه پرېکړي نو هم جائز دي.[۱]

د ښځې لپاره د ناجوړۍ يا بل عذر د وجې د سر وېښتان خريل يا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چيرې د ښځې په سر کې يوه داسې ناجوړي پيدا سي چې د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره يا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندي د سر خريل يا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چې دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړۍ تر ختمېدو وروسته بيا يې کوچني کول يې جائز نه دي.[۲]

د فېشن او زينت لپاره ښځې کولای سي چې د سر په وېښتانو کې مختلف ډيزاينونه جوړ کي؟

ښځه د خپل ښايست او زينت د لا زياتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کې هر ډول ډيزاين او اندازه اختيارولای سي، البته د لاندي ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو يا د يوې خاصي اندازې په خپلولو کې به د وېښتانو پرېکول يا لنډول نه وي.

۲. د وېښتانو د ډيزاين په جوړولو کې به د يوې کافري يا فاسقي او فاجري ښځې سره مشابهت نه وي کړی يا د هغې سره به يې د مشابهت په نيت دغه انداز نه وي خپل کړی.

۳. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو کې به يې نيت خاص د خپل خاوند د

---

[۱]: فتاوی رحميه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.

[۲]: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هنديه: ج ۵، ص ۴۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ښي یا خوشحالۍ لپاره کړې وي.

۴. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پیدا سي. یا دومره پیسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.(۱)

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟

مخکنیو ښځو د زینت او جمال لپاره یا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به یې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کیفیت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کریم ﷺ فرمایي:

دوې طایفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چي هغه دوې ټولۍ ما نه دي لیدلي، د دوی سره داسي څوک وه چي د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه یو ډول هغه ښځي دي چي لباس یې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چي د بدن جوړ به یې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنګوالی څخه یا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چي د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه ځایه

۱: عن ابن عمر رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشیاء الاباحة عند بعض الحنفیه ... وفی الهدایة من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ – القاعدة الثالثة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري.

او په بل روايت کي نبي کريم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه ليري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د ټولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي يې جمع کړي وي يا د سر پر بله حصله باندي يې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کي چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کي د وېښتانو د حفاظت لپاره يې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر يې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لويو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښايست او زينت يا د بل جائز مقصد لپاره يې د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پيدائشي وېښتان خريل يا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنيو کي دا رواج وي چي د کوچنيو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هريرة رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسيات عاريات مميلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لايدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ان ريحها ليوجد من مسيرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (ردالمختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ.[1]

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېښتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان منښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وي که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

[1]: (ترمذي: ج۱، ص ۱۸۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي راومښلوه (۱)

حضرت حيمد بن عبدالرحمن بن عوف ﷺ فرمايي چي ما حضرت معاويه بن ابو سفيان ﷺ د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي ځه ويل ما واورېدل. ده د وېښتانو يوه پنچه د يوه خادم په لاس کي وليدله وې فرمايل: چي ستاسي علماء چيري دي، ما د نبي کريم ﷺ د دغسي کړونو ځخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمايل، چي: بني اسرائيل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ايښودل يا ورايښودل) شروع کړل (۲)

لهذا د وېښتانو په ايښودلو کي د يوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ايښودل يا د نجس العين حيوان وېښتان ايښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حيوان وي د نجس العين حيوان نه وي يا مصنوعي وېښتان يې د يوه شي (مادې) ځخه جوړ کړي وي هغه دايمي ايښودل سوي وي يا عارضي جائز دي.

او د دائمي ايښودلو په صورت کي د غسل کولو يا مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ايښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر ﷺ ان رسول الله ﷺ قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صديق ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکيو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء ﷺ بنت ابي بکر قالت لعن ... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حميد بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاوية بن ابی سفيان عام حج و هو علی المنبر و هو يقول و تناول ... اين علماؤکم سمعت رسول الله ينهی عن مثل هذه و يقول انما هلکت بنو اسرائيل حين اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه:

د ايښودلو وېښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځې د نامحرم په مخکې او په لمانځه کې د اصل وېښتانو حکم لري يعني ايښودل سوي وېښتان د ښځې هم عورت بلل کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟

ښځې د خپل سر د وېښتانو د ښايسته کولو لپاره د کېمياوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي يا ژړ يا تور ته نژدې رنګ وي يا په نکريزو باندې رنګوي جائز دي او داډول که د ښځې وېښتان په کم عمر کې يا د يوې ناجوړۍ د وجې سپين سوي وي په تور رنګ باندې تورول يې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چې عمر يې د وېښتانو سپين کېدو ته رسېدلی وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چې د وېښتانو په رنګولو کې وخت ضايع او عبث نه کړي او داډول يې دومره پرله پسې استعمال نه کړي چې بالاخره يې د مجبورۍ پر اساس رنګوي يا د ډېر رنګ د استعمال د وجې وېښتان ورسپين کړي نو بيا مجبوراً يې رنګوي چې سپين وېښتان ښکاره نه سي.(۲)

۱: الوصل بشعر الادمی حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمی ... قال العثمانی حفظه الله و الذی يظهر من کتب الحنفية ان الراجع عندهم القول الثانی و هو تخصيص الحرمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرونها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هی خيوط مرير) للنساء جائز ... الخ (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ – فتاوی هنديه: ج ۵، ص ۳۵۸ – جديد فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

۲: أما خضاب المرأة شعرها لتتزين لزوجها فقد اجاز قتادة کما اخرج عنه عبدالرزاق مصنفه و کذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فی المغنی (ج ۱، ص ۷۶ – تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشيب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحيح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟

په اوسنۍ زمانه کي د فېشن څخه يو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروځو د باريک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکليف سره د وروځو کنارې (څنډي) کوچنۍ کوي يا يې کاږي، نو که يې پخپله وکاږي يا يې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته يو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروځو کي نه بلل کېږي بلکي د وروځو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ويلی دئ، يعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه ليري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروځو د نري کولو يا کښلو په عمل باندي اخته وي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعايي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه ليري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د يو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعايي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروځو کښل يا نري کولو څخه پرهېز وکړو (۱)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه يوم القيامة (كنزالعمال: ج ٦، ص ٦٧١ - احكام تجميل النساء: ص ١٧٩).

[1]: حدثنا اسحق بن ابراهيم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ١١ ، ص : ٥٣ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٣٩٦٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای ګخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل يې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي يو ډول پر ځان باندي تکليف او اذيت تېرېدل هم دي او دسترګو ديد ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي يې کاږي او که د کريم يه پاوډر په ذريعه يې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره يې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځايو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږيره، بربتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره يې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډيو وېښتان که د بال صفا په ذريعه وي يا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول يې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه يې د وېښتانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سكون الميم) نتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر ای نتفته والنامصة هی التی تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخری بنتف الشعر عن نفسها و اكثر ما تفعله النساء فی الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزينة و هو حرام بنص هذا الحديث اما اذا نبتت للمرأة لحية او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفية رحمهم الله (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فی الشامية (قوله النامصة) ذكره فی الاختيار ايضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو كان فی وجهها شعر ينفر زوجها عنها بسببه ففی تحريم ازالته بعد لأن الزينة للنساء مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (درالمختار: ج ٦، ۳۸۳ ايچ ايم سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته که چیري یې د وېښتانو په پرې کولو کې څه تکلیف او اذیت وي نو نه پرې کول یې بهتره او ښه کار دئ.(۱)

د ښځې لپاره د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو حکم:

د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو (لیري کولو) د ښځې او نارینه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شیانو کې داخل دئ لهذا د زیرناف او بغلو وېښتان په هفته کې یو وار پرې کول په کار دي، یا په پنځلسو ورځو کې یې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پوري تأخیر (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحریمي دي.

او د وېښتانو لیري کول که څه هم د هر شي په ذریعه یې لیري کول جائز دي مګر د ښځې لپاره د پوډرو یا یو ډول کریم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشین د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارینه وو لپاره دواړه مناسب دي(۲)

د ښځې هغه وېښتان چې پخپله یې پرې کړي وي یا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځې لپاره هغه وېښتان چې پرې کول یې پخپله موده کې ضروري وي لکه د زیرناف او بغلو وېښتان یا هغه د سر وېښتان چې خودبخوده تویېږي یا ښځه یې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کې د وېښتانو په خاوره کې پټول ښه او بهتر کار دئ یا په داسي ځای کې باید کښېښودل سي چې هلته نجاست نه وي یعني په غسل خانه یا پای خانه (بیت الخلاء) کې یې غورځول په کار نه

۱: والحاصل: ان کل ما یفعل فی الجسم من زیادة او نقص من اجل الزینة ... و اما ماتزینت به المرأة لزوجها من تحمیر الأیدی او الشفاء والعارضین بما لا یلتبس بأصل الخلقة فانه لیس داخلا فی النهی عندا جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص۱۹۵).

۲: و یستحب حلق عانته و تنظیف بدنه بالاغتسال فی کل اسبوع مرةً والافضل یوم الجمعة و جاز فی کل خمسة عشرة و کره ترکه و راء الاربعین. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فیما وراء الاربعین و یستحق الوعید (ردالمختار: ج ٦، ص۴۰٦ کتاب الحظر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، بلکې مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ باید احترام او عزت یې وسي او د دې احترام په هغه صورت کې کېدای سي چې د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هندیه کې دا خبره ذکر سوې ده چې د نارینه او ښځې لپاره چې د وسواس او بد فکرې یو لامل هم دادئ چې دوی نوکان او ویښتان بې ځایه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ینبغی ان یدفن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمی به لا بأس و ان القا فی الکنیف او فی المغسل یکره ذلک (حاشیة الطحطاوی علی الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر والاباحه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والی او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېدای سي، چي د خاوند لپاره يې کړی وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه سته که مېرمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.(۱)

۱: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها فی الحدود الشروعه ... ليس هناک ضرر طبی ... من استخدام المكياجات (المغنی، ج ۱، ص ۱۶۸، بحوالهٔ احکام تجميل النساء: ص ۲۰۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ميک اپ (د سرخي او سفېدې کولو) حکم:

د زينت، سينګار او ميک اپ (سرخی او سفېدې) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي جائز خو څه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترين عمل دئ.

خو البته زينت او سينګار د ميک اپ (سرخی او سفيدې) د استعمال شيان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کريم، لوشن او داسي نور د زينت او ميک اپ (سرخی او سفېدې) د شيانو په جوړېدو کي د خنزير يا مردار سوو حيواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال اوس دا دئ، چي د دغو شيانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي بايد وويل سي که دغه د خنزير يا مردارو سوو حيواناتو وازګي يقيني پکښې وي او د يوې کېمياوي دوا په ذريعه يې حقيقت او ماهيت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شيانو (کريم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي يوازي د حرامو شيانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنياد باندي د دغو شيانو استعمال نه حرامېږي، تر څو چي يقين نه وي.

او دا ډول که د دغو شيانو (کريم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي يقيني حرام او حلال دواړه استعالېدل او د هغو حرامو شيانو حقيقت او ماهيت د کېمياوي دواوو په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شيانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس يې اصلي حقيقت او ماهيت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفي رحمه الله و يطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتی للبلوی.
و قال ابن عابدين رحمه الله ثم هذه المسئله فرعوها علی قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذی عليه الفتوی اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زینت او سینګار کولو حکم:

په اکثره ځایو کې داسې وي چې ښځې یو ځای مېلمنې وي نو زینت او سینګار کوي هغه نو کله پخپله کور کې زینت او سینګار وکړي یا ولاړه سې آرایشګاه ته هلته په ځان سینګار وکړي او دا ډول کوربه ښځې چې دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکې مېلمنو په ډول پخپل کور کې ځان سینګار کړي یا ولاړې سې آرایشګاه ته هلته ځان سینګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کوربه ښځې وي په دې نیت ځان سینګاروي چې زه ښه وایسېږم یوازې د دغه نیت لپاره ډېرې پیسې مصرفوي.

لهذا دغه خیالات او نیتونه یوازې په احساس کمترې کې لوېدل دي، نو د دغو ښځه ځان ساتل په کار دي او دغه سینګار او مصرف چې دې ښځو په ځان وکړ دایې د بل لپاره سینګار او مصرف وکړي.

نبي کریم ﷺ د هغو ښځو په باره کې چې د بل لپاره یې سینګار کړی وي فرمایي چې په اجنبیانو (پردیو) کې د زینت سره تلونکې ښځه داسې ده لکه د قیامت د ورځې په تاریکه کې چې په هغې کې هیڅ نور نه وي.

د دې حدیث څخه معلومه سوه چې د بل لپاره زینت کول د قیامت په ورځ به په هغه تاریکیو کې وي، الله تعالی دې موږ او تاسې د قیامت د تاریکیو څخه وساتي.[1]

د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکې د سینګار کولو حکم:

د خاوند څخه ماسوا د نورو هغه محارمو چې د ګرد عمر لپاره یې نکاح نه سي ورسره صحیح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوریی، اکا، ماما او داسې نورو په مخ کې زینت او سینګار کول د ښځې لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کې د اکثرو خلکو په زړو کې فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کې د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزیون، وي

---

[1]: عن میمونة بنت سعد رضي الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة في الزینة في غیر اهلها کمثل ظلمة یوم القیامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء في کراهیة خروج النساء)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بيا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قريبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم يو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنياد باندي د ښځي لپاره د پرديو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.(۱)

د ښځي لپاره د لب شيرين کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زينت او سينګار لپاره پر شونډانو د لب شرين په نامه يو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرين (لپ سټيک) دوه قسمه دئ، يو قسم يې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم يې هغه (لب شرين) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرين استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرين له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، ترڅو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرين استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال يې پاکول ضروري نه دي.(۲)

۱: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ٦٨).

۲: و اما التحمير و نحوه فيجوز باذن الزوج و فی داخل البيت و يحرم بغير اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲٦۸۳، کتاب الحظر والاباحة).
و قال العلامة الحصکفي رحمه الله عليه: و لا يمنع الطهارة بخلاف نحو عجين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل باڼوګانو ته رنګ ورکوي او د باڼوګانو رنګول پر دوه ډوله دي يو هغه مادې استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼوګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي يې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د باڼوګانو په رنګولو کي هغه مادې استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د ستر ګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو ايښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو باڼوګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼوګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بيا د دوی باڼوګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼوګانو د لګولو (مښلولو) لپاره يو ډول مخصوص لوشن (کريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼوګان لګول کېږي، د باڼوګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي يو طبي لحاظه دئ او يو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدين رحمه الله ای لعلک و شمع و قشر سمک ... فی شرح المنية فی العجين و استظهر المنع لان فيه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار: مطلب فی ابحاث الغسل،)

۱: و يجب ای يفرض غسل کل ما يمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا يمنع الطهارة و نيم ای خرء ذباب ... و لو جرمه به يفتی (فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ -الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول کافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصلي باڼوګانو مښلول پر اصلي باڼوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر کېږي او دوهم دا چي پخپله د باڼوګانو د مښلولو لوشن (کريم) نقصان رسونکی دئ او خصوصاً د باڼوګانو تعلق بيا خاص د سترګو سره دي او سترګي نازک او هم باريک عضوي بلل کېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصل باڼوګانو باندي د مښلولو اجازه نه ورکوي نو پرهېز ورڅخه کول په کار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العين حيوان وېښتان نه وي جائز دي.

که چيري دغه باڼوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول ضروري نه دي او که عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اسانۍ سره ايسته کېدای سي او يا که پاته سي نو اوبه نه ور رسېدلې نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د دغه ډول باڼوګانو ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.[1]

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو کي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

[1]: الوصل بشعر الادمي حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانى حفظه الله تعالى والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمى ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فى قرنها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلي آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.(۱)

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

۱: عن ابن عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة والمستوشمة.
قوله: والواشمة والمستوشمة اما الواشمة ففاعلة والوشم و هو ان تغدز ابرة و نحوها فی ظهر الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتى يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث على الفاعلة والمفعول لها باختيارها والطالبة له و قد يفعل بالبنت و هی طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان یو یا دوه غاښونه ښوري یا یې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښورېدو په صورت کي د نارینه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو یا سپینو زرو پوښ (خول) ورکول یا د سرو یا سپینو زرو په تار باندي تړل یا هغه غاښونه کښنل د هغو پر ځای باندي نور د سرو یا سپینو زرو غاښونه ایښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپینو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپینو زرو غاښونه ایښوول دواړه جائز دئ خو د سپینو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

یادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً یعني چي بیا نه ایستل کېږي، ایښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي لیري کول یا ایسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحیح کېږي او که دائماً ایښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي لیري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل یې صحیح سي.(۲)

۱: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغیرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابین اسنانها (بالمبرد) الثنایا والرباعیات لتحدث فرجة بینها ... و یقال له ایضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۲: ولا یشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمه الله علیه ... فعندالامام یتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمه الله علیه ینخذ من الذهب ایضاً. (الدرالمختار مع رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو امېل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارينه وو لپاره يې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارينه وو لپاره يوازي تر يوه مثقال په کمه اندازه د سپينو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟

د سرو او سپينو زرو استعمال په نيت د نمايش او په هغه کي په دې نيت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ايا په سپينو زرو سره ستاسي ښايست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارينه وو لپاره ښځو ته کتل د نارينه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فی اللبس، سعيد).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) ای يحل شد السن المتحرک بالفضة ولا يحل بالذهب و هذا عند ابی حنيفة رحمه الله و ابي يوسف رحمه الله و الاصل الحرمة فيهما فاذا حل التضبيب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنی و هو الفضة ... الخ (تبيين الحقايق: ج ۷، ص ٣٦، فصل فی النظر و المس – فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ۳۴۹).

[1]: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحرير والذهب علی ذکور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ۳۰۲).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فيه ايضاً يجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاويذ والقلائد و غيرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹).

[2]: عن اخت لحذيفة ان رسول الله ﷺ يا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلين به اما انه ليس منکن امرأة تحلی ذهبا تظهره الا عذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ۳۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارينه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احاديثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنتي (ږغ لرونکي) سره شيطان وي.

حضرت مفتي محمد شفيع صاحب رحمة الله عليه فرمايي، چي: د آيت په شروع کي ښځي د نارينه په مخکي د خپل زينت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلاَ يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ) او د دغه آيت په آخر کي نور هم تاکيد دئ، چي د ښايست ځايونه لکه: سر، سينه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زينت ښکاره کول هر ډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي يا يو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارينه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آيات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمايي چي د زېور آواز د نامحرمو نارينه وو باندي اورېدل په دغه آيت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور يا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پيدا کېږي استعمال يې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د ځلورو بنګړيو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پيدا کېدو بېره ليري سي (۱)

---

[1]: عن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حيان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت عليها بجارية و عليها جلاجل يصوتن فقالت لا تدخلنها علی الاأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلی الله عليه وسلم يقول لا تدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلی الله عليه وسلم يقول مع كل جرس شيطان (مشكوة: ص ۳۷۹ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا اوسپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شريعت مطهره د هر ډول سرو او سپينو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشترۍ او داسي نور ښځي د زينت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زينت د شيانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحريمي او تنزيهي بېلا بېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زينت شيان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي يې څه نه څه کراهت سته. (۱)

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښيښې يا هغه پلاستيکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي يې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارينه وو تر غوږو پوري رسېږي. (۲)

۱: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله تحت قوله : (فيحرم بغيرها) و فى الجوهرة و التختم بالحديد و الصفر و النحاس و الرصاص مكروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ٣٥٩).
و اما المعدن الحديد فلعله غير هذه الانواع ... والأحوط الترک (امدادالاحکام: ج ۴، ص ٣٥٩ – فتاوی رشيديه: ص ۴۹۱).

۲: ولا يتختم بغيرها كحجر و ذهب وحديد و صفر و رصاص و زجاج وغيرها (تنويرالابصار: كتاب الكراهة فصل افى اللباس).
يجوز للنساء لبس انواع الحلى كلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ١٧، ص ٢٨٩، كتاب الحظر).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه یې منع کړې ده، چې هغه د بې حیایی باعث کېږي. ځکه د ښځې لپاره پایزېبونه په پښو کول یو ډول بې حیایي ده او بعضي اوقات د دغه وجې غټې غټې فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چې پایزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالی د پردې کولو په اړه فرمایي:

وَلاَ يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آیت)

ترجمه: او دوی (ښځې) دې خپلې پښې (د مځکې سره) نه وهي د دې لپاره چې معلوم سي هغه څه چې دوی (ښځې) یې پټوي د خپل زینت څخه.

یعني دوی (ښځې) دې داسې تګ نه کوي چې هغه پټ زینت چې دې کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښایست شی چې هغه د استعمال په صورت کې اواز کوونکی وي لکه پایزېبونه په پښو کول یا د ده په ډول نور داسې شیان استعمالول جائز نه دئ بلکې حرام دئ.(۱)

په داسې حال کې چې د ښځې اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کې د اسم الله په نامه باندې د سرو زرو یا سپینو زرو د غاړې یو ګل دئ، پر هغه ګل باندې د (الله جل جلاله) په لفظ باندې د الله نوم مبارک لیکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کې د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها علی الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم لاتدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحكام: ج ۴، ص ۱۳۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کې که دغه د الله نوم په يو ټوکر يا بل شي کې پټ يا پېچلی نه وي نو د غاړې څخه يې ليري کول يا کښېښل ضروري دي.

او که په يو ټوکر کې پټ يا پېچلی وي يعنې پوړنی پر واچوي او يا يې په کميس کې واچوي بيا پروا نه لري د غاړې څخه خلاصول نه غواړي.(۱)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس ول چي سره يا سپين زر پکښې استعمال سوی جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کي سره زر استعمال سي چي د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکي مقصود اصلاً هغه بل شی وي. لکه هغه ساعت چي په هغه کي سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښې غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چي په هغه کي سره زر يا سپين زر استعمال سوی وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولی جائز نه دئ بلکي حرام دئ.(۲)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس ول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپني يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چي د اوسپني يا پيتل په لاسول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

۱: عن انس ﷺ قال كان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

۲: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فى الآنية ووسائل الكتابة والزينة... كما لايجوز الساعات والاقلام... الخ (الفقة الاسلامى وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه يا پيتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعماليږي، لکه ساعتونه چي مقصود يې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذريعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه يا پيتل د زينت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه يا پيتل چي مقصود يې د اوسپني يا پيتل په لاسول نه وي بلکي يوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمي يې د ډبري يا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمی يې د ډبري وي يا د ډبري د جنس څخه يا د بل شي وي جائز دئ(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لويه يا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زينت لپاره چي په پزه باندي تک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کريم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کريم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی يې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لويي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

---

[1]: يغتفر فی التوابع مالا يغتفر فی غيرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ - احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

[2]: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما و لا معتبر بالفص حتی يجوز من الحجر (تبيين الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵ - ۳۶، ج ۷).

[3]: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا يفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غير انکار (رد المختار: ج ٦، ص ۳۸۸، فصل فی البيع، سعيد)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د ډېر وخت څخه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو څه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم ﷺ ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم ﷺ ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم ﷺ ته خط ونيوی نبي کريم ﷺ خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم ﷺ وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم ﷺ وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير بېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار ... ان كان للتزين يجوز كما فى ثقب الاذن ... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوى، ج ۴، ص ۱۹۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځاى کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم ورولي هلته يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچنۍ ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوى سره مشابهت راځي او د هغوى سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

(۱): عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳٦۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدى او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فى النهى عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم:

د نوكانو غټول د انسان د رزق د كموالي سبب جوړيږي. يعني كوم څوك چي نوكان غټوي پرېږ كوي يې نه الله پاك د هغه رزق كموي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره د لاسو ټوله نوكان پرېښودل يا يو د كوچنۍ ګوتي نوك د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوكان د كم رزقۍ سبب هم دي.(۱)

د ښځو لپاره د نوكانو رنګول جائز دي؟

د نوكانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو كي د زينت لپاره عادت دي، كله به ښځو خپل نوكان په زعفرانو، كله په نكروځو باندي رنګول او نور مختلف شيان به يې استعمالول او په اوسنۍ زمانه كي هم د ښځو د نوكانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوكانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زينت پكښي مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوكانو رنګول په هر ډول يا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت كي چي كوم د ښځو د نوكانو د رنګېدو لپاره كوم رنګونه په بوتلانو يا ښيښو كي راځي هغه اكثر هغه ډول رنګونه وي چي كله پر نوكانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل كولو په صورت كي اصل نوكانو ته اوبه نه رسېږي، او اصل نوكانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا كه څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوكانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل كولو په صورت كي چي د اوبو منع كوونكي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوكانو څخه د اوداسه او غسل كولو په وخت كي ليري كول يا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسېږي.(۲)

۱: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و ليستحب قلم اظافيرة يوم الجمعة) و كونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره اليه تاخيراً فاحشاً فيكره لان من كان ظفره طويلا كان رزقه ضيقاً ... الخ (تنوير الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فى النظر).

۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فى يدها كتاب الى رسول الله فقبض النبى ﷺ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟

په اوسنیو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښادیو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ایږدي یا خصوصاً ناوي ته یې لازمي ورایږدي، په شریعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول یا نقلي نوکان ایښودل جائز نه دي، ځکه شریعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره تاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کیږي.

او دوهم د لویو نوکانو پرېښودل یا نقلي نوکان ایښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شریعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قیامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کېده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ایښوول جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د جګي کوړی لرونکي بوټ یا چپل په پښو کول جائز دي؟

شریعت مقدسه ښځي د نارینه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارینه یې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه یا چپلان پر مخ باندي تړل کیږي او خلاصیږي او یا تر پښې شا ته تړل کیږي او خلاصیږي. د بوټو او چنپلانو اصل معیار پر عرف باندي دئ. یعني کوم بوټونه او چپلان چي په

یده فقال ما ادری اید رجل ام ید امرأة فقالت بل ید امرأة قال لو کنت امرأة لغیرت اظفارک یعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طین یابس او رطب لم یجز (هندیه: ج ۱، ص ۲).

[1]: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد یتحقق فیه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان یکون ظفرها مقلماً قصیراً لا معفی طویلاً (احکام تجمیل النساء: ص ۲۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرف کي د نارينه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چي په عرف او رواج کي د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارينه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارينه پوري رسېږي يا د يو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او يا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قريبان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائز نه دي.

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: ښځه کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده.

يعني نبي کريم ﷺ د هغي ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي د نارينه وو د مجلس يا د نارينه وو سره تېرېږي نو د دغي ښځي مشابهت نبي کريم ﷺ د زانيې او فاسقي سره ورکړی(۲۸).

د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟

د کومي ښځي چي خاوند(مېړه) مړ سي يا کومي ښځي ته چي خاوند(مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پوري د خاوند په کور کي اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پوري به زينت نه کوي او نه به د زينت او سينګار

۱: عن ابن ابي مليکة قال قيل لعائشة ؓ ان امرأة تلبس النعل قالت لعل رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود:)

(۲۸) عن ابی موسی ؓ عن النبي ﷺ قال کل عين زانية والمرأة اذا استعطرت ... يعني زانية (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیان استعمالوي، لکه ښایسته لباس، ځان جوړول، سره یا سپین زر استعمالول او داسي نور جائز نه دي[۲۹].

---

(۲۹) عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفی عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثیاب و لا الممشقة و لا الحلی و لا ... و لا تکتحل (مشکوة المصابیح: ص۲۸٦).

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

۱. د روژې فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
۷. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library